ANY I — JANER DE 1904 — NUM. 1

REVISTA MUSICAL CATALANA

Butlletí mensual del ORFEÓ CATALÀ

SUMARI

Per què?, per Ll. Millet. — *Músichs vells de la terra. Pere Albert Vila*, per Felip Pedrell. — *Ab motiu del estreno d'«Acté»*, per A. Vives. — *«Acté»*, per L. de G. — *Orfeó Català: Concerts dedicats als socis protectors.* — *Concurs de Música Catalana.* — *Correspondencias:* Berlin, Brusselas, Londres, Madrid, París. — *Notas bibliogràficas*, per Ll. M. — *Catalunya.* — *Novas.* — *Orfeó Català: Secció oficial.*

BARCELONA

Redacció y Administració: Plassa de Sant Just, 4

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: *Barcelona:* Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 4 pessetes; pels no socis, 5 pessetes. — *Fóra:* Pels socis del ORFEÓ CATALÀ, un any, 5 pessetes; pels no socis, 6 pessetes. — *Extranger:* Un any, 6 franchs

Número solt, 50 CENTIMS

R.280.574

Felip Pedrell

LA CELESTINA

ÓPERA EN QUATRE ACTES, CANT Y PIANO

publicada recentment en edició luxosa

Preu: 20 PESSETAS

De venda: **SINDICATO MUSICAL BARCELONÉS DOTÉSIO**

Portal del Angel, 1 y 3, y Rambla de Sant Joseph, 29

BARCELONA

Pianos

BECHSTEIN

BLÜTHNER

LOS MILLORS DEL MÓN

ÆOLIAN-PIANOLA

son els instruments més perfectes pera tocar l'armonium y piano sense coneixements musicals

Gran assortit de MÚSICA a preu de cost

R. RIBAS, Rambla dels Estudis, 11, BARCELONA

D

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DEL «ORFEÓ CATALÀ»

1904

REVISTA MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DEL "ORFEÓ CATALÁ"

REDACTOR EN CAP: JOAN SALVAT

SECRETARI DE LA REDACCIÓ: JOSEPH M.ª FOLCH Y TORRES

VOLUM PRIMER. — ANY 1904

BARCELONA

REVISTA
MUSICAL CATALANA

BUTLLETÍ DEL ORFEÓ CATALÀ

ANY PRIMER

TAULA GENERAL DE MATERIAS

ARTICLES ORIGINALS

Folch y Torres (Joseph M.ª). — «Festa de la Música Catalana», 137.

Gibert y Serra (Vicens M.ª de). — Extracte del Diari de J. S. B. (traducció del inglès), 96.

Insenser (Antoni). — El Penadès: Balls, Dansas y Comparsas populars, 117, 140, 168, 186, 228, 252.

Lamote de Grignon (J.). — *Acté*, del mestre Manén, 7.

Lussy (Mathis). — L'Anacrusa en la música moderna. Concordancia entre'l compàs y'l ritme, 55, 100, 121, 147, 191, 212, 234, 259.

Lliurat (F.). — Qüestions vellas, 143.

— Lo que pot una paraula, 231.

Millet (Francesch). — Conferencia en la «Associació Wagneriana», 123.

Millet (Lluís). — Per què?, 1.

— *La Celestina*, del mestre Felip Pedrell, 46, 72, 95, 138, 184, 209.

— Antoni Noguera, 76.

— Memoria llegida en la «Festa de la Música Catalana», 164.

— *Romancer Popular de Fransa*, per George Doncieux, 171.

Nadal (Lluís B.). — Balls populars catalans: Ballet, Ball cerdà y Esquerrana, 77.

Nin (J. J.). — Hændel y Bach. Lo ferrer armoniós, 174.

Pedrell (Felip). — Músichs vells de la terra: Pere Albert Vila, 3, 21, 45; Flecha, 69, 93, 113, 181, 205, 225, 249.

— Discurs llegit en la «Festa de la Música Catalana», 161.

Pujol (Francesch). — La restauració de la música religiosa, 50.

— La missa del «Papa Marcello» en la iglesia de Santa Maria del Pi, 80.

— Repertori de música religiosa, 115.

P. (F.). — Balls populars catalans: Dansa y Ball del Ciri a Castelltersol, 52.

Rué, Pbre. (Miquel). — Cooperació a la Edició Vaticana dels llibres de cant litúrgich, 189, 229, 258.

Salvat (Joan). — Judicis de fòra casa. A M. Robert Sand (redactor en cap de «Le Guide Musical»), 250.

Suñol (E.). — La reforma de la Música en la Iglesia, 26.

Vives (A.). — Ab motiu del estreno d'*Acté*, 6, 25.

ORFEÓ CATALÁ

Concérts dedicats als socis protectors (13 y 22 de Desembre 1903), 8.

Concert extraordinari (30 Janer), 30.

— dedicat a la memoria de N'Antoni Noguera, 124.

Concert a Gracia, 125.

— a Sans, 150.

— a Sarrià, 236.

Concert a Caldas de Montbuy, 236.

— a Llotja (23 Octubre), 237.

— íntim de mandolina espanyola, 176.

Concurs de Música Catalana, 10.

El «Círcol Musical Bohemi» a l'Orfeó, 237.

«Festa de la Música Catalana.» Any I. Cartell, 31.

«Festa de la Música Catalana.» Composicions rebudas, 91, 111.

«Festa de la Música Catalana.» Repartiment de premis, 167.
«Festa de la Música Catalana». Any II. Cartell del Concurs de 1905, 261.
L'edifici de l'Orfeó Català, 224.
Sessió inaugural del curs de 1904, 56.
Vetllada dedicada al mestre En Felip Pedrell, 177.

CATALUNYA

BARCELONA

Academia Granados, 151.
Aplech Catalanista, 19.
Associació Musical d'Aficionats, 127, 215.
Associació Musical de Barcelona, 125, 150, 177, 238, 263.
Associació Wagneriana, 33, 57, 81, 102, 151, 240, 264.
Ateneu Barcelonès, 82, 102, 151.
Capella de Música de Sant Felip Neri, 19, 33, 58, 83, 103, 128, 152, 179, 216, 241, 265.
Catalunya Nova, 215.
Centre Escolar Catalanista, 58.
Círcol Artístich de Sant Lluch, 83.
Círcol de Propietaris de Gracia, 128.
Círcol Musical Bohemi, 58, 82, 102, 127, 152, 215, 240, 264.
Concerts Casals-Bauer, 263.
— Cortot-Gay, 32.
— Eugeni Ysaye, 125.
— Sauer, 81.
Concert Malats, 238.
— Manén, 126.
— Pinell, 127.
Concurs Folk-lòrich a Gracia, 196.
Chor infantil, 83.
Escola Municipal de Música, 153, 178.
Festival al Centre Provincial Gironí, 216.
Foment Autonomista Català, 18.
Granvia: *Bohemios*, 103.
Iglesia parroquial de Nostra Senyora del Pi, 264.
Joventut Filarmònica, 128.
La Familiar Obrera, de Sans, 216.
L'Eco de Catalunya, 151, 178.
Liceu: *La Damnació de Faust. Acte. Lorenza*, 17, 32; *Lluisa*, 101, 237; *Siegfried*, 262.
Lira Orfeo, 240.
Missa de Requiem, 103.
Música Sagrada, 83.
Novell Planter, 33, 83, 265.
Orfeó Canigó, 215.
Orfeó de Sans, 18, 152.
Orfeó Graciench, 128.
Orfeó Nova Cathalonia, 128, 196.
Parroquia de Sant Pere de las Puellas, 152.
Reforma de la música religiosa, 33.
Sala Dessy: Concert Manén, 239.
Sala Mercè: *Montserrat*, 241.
Setmana Santa, 84.
Societat Barcelonesa de Concerts, 82.
Societat Coral «Euterpe», 126, 151, 179, 196, 215.
Societat Filarmònica, 82, 264.
Unió Musical, 265.
Un nou model de la casa «Ortiz y Cussó», 152.
Vetllades Artísticas, 178.

Blanes, 84, 216, 241, 265.
Brull, 197.
Canet de Mar, 33, 85, 153, 242.
Cassà de la Selva, 34, 129.
Ciutadella de Menorca, 266.
Gerona, 19, 58, 129, 198, 266.
Igualada, 59, 104, 266.
Lleyda, 34.
Lloret de Mar (L'Orfeó de Cassà de la Selva a), 197.
Manresa, 242.
Masnou, 154.
Mataró, 34, 129, 179, 216.
Olot, 19.
Palma de Mallorca, 19, 34, 104.
Prats del Llussanès, 35, 217.
Santa Coloma de Farnés, 217.
Sant Feliu de Guíxols, 19, 59.
Sant Pol, 198.
Tarrassa, 20, 59, 104, 154, 243.
Vall de Ribas (El cant gregorià a la), 196.
Vendrell, 35, 129, 179.
Vich, 129.

CORRESPONDENCIAS

Bayreuth, 199, 217.
Berlín, 10, 35, 59, 85, 105, 130, 243, 266.
Brusselas, 11, 36, 60, 86, 106, 131, 221, 244, 267.
Francfort, 154.
Lisboa, 37.
Londres, 12, 37, 61, 107, 131, 267.
Madrid, 13, 38, 62, 87, 268.
Munich, 199, 200.
New-York, 39, 63.
París, 14, 39, 63, 155, 221, 245, 268.
Roma, 108.
Viena, 270.
Weimar, 201.

NOTAS BIBLIOGRAFICAS

Bach (J. S.). — *Preludis y Fugas*, 134.
— *Obras d'orga pera organistas catòlichs*, 246.
Bas (Giulio). — *Attraverso i manoscriti.* — *I segni ritmici dei nuovi Manuali Gregoriani*, 133.
Boyadjian.—*Chansons populaires armeniennes*, 109.
Breitkopf et Härtel. — Comunicacions, 89.
Cartaud (M. C.).— *Canto Gregoriano.*—*Gramática Elemental*, traducció pel Rdo. P. Agustín Mas, Pbro, 156.
Caurroy (Eustache du).—*Mélanges*, 157.
Clop (Fray Eusebio). — *Breve método de Canto Gregoriano*, 88.
Charpentier (Gustau). — *Lluisa*, traducció de J. Pena, 109.
Eulenburg (Ernst). — Edició de petitas partituras, 89.
Eulenburg (Ernst). — Novas publicacions, 133.
— Catàlech temàtich d'obras de *camera* y partituras en petit format, 203.
Gastoué (Amédée). — *Cours théorique et pratique de Plain-Chant Romain Grégorien*, 133.
Grant (Joaquim).—*Melodias pera cant y piano*, 247.
Karr (C.). — *Cansons originals*, 89.
Lamote de Grignon. — *La Nit de Nadal*, 16.
Lavignac (Alberto). — *La Educación Musical*, 88.
Lussy (Mathis). — *L'Anacruse dans la musique moderne*, 17.
Martinez Imbert (C.).—*Bendita sea tu pureza. Pater noster. Gloria á María Inmaculada. Himne*, 246.
Millet (Lluís). — *Al Cel blau*, cansó espiritual, 88.
Moore (Graham P.). — *Andante Spirituelle*, pera violoncel y piano, 134.
Pedrell (Felip). — *La Celestina*, 16.
Pena (Joaquim). — *Lluisa*, de G. Charpentier (traducció), 109.
Portas (Joaquim). — *Breves comentarios sobre música religiosa*, 64.
Riemann (Ugo). — *Storia Universale della Musica*, 41.
Rué, Pbre. (Miquel).—*Glop de neu. Lo pensament*, 64.
Scholz (R.). — *Etudes dynamiques* pera violí, 157.
Serra (Joseph).—*Idili*, sardana llarga pera piano, 247.
Serra y Boldú (Valeri). — *Culte popular a la Mare de Déu*, 16.
Sinigaglia (Leone). — *Rapsodia piamontese*, pera violí y piano, 134.
Strauss (Richard). — *Ein Hendehleben*, 42.
Suñol (Esteve). — *Llibre de Memories*, 17.
Tiersot (Julien). — *Ronsard et la musique de son temps*, 40.
Tiersot (Julien). — *Chansons populaires des Alpes Françaises*, 40.
Ventura (Joseph M.ª). — *Lo Cant dels aucellets*, sardana, 88.
Wagner (Richard). — *Sur la direction de l'orchestre*, 42.

NOVAS

«Terra baixa», 20.
Solemnes festas a Roma en commemoració del XIIIe centenari de la mort de Sant Gregori Magne, 20.
El Comte Arnau, 66.
Setmana Santa a Sant Felip Neri, 67.
XIIIe centenari de la mort de Sant Gregori Magne, 67.
Concurs «Ortiz y Cussó», 68.
Segona instrucció oficial del Bisbat sobre la música sagrada, 135.
Cansons espirituals, d'En Lluís Millet, 159.

NECROLOGIA

Carmena (Lluís), 222.
Costa (Miquel), 176.
Dvorak (Anton), 132.
Hanslick (Eduard), 202.
Manresa (Albert de), 202.
Noguera (Antoni), 76.
Rousseau (Samuel), 247.
Zozaya (Benet), 222.

REVISTA MUSICAL CATALANA

Butlletí mensual del ORFEÓ CATALÀ

Any I — Janer de 1904 — Núm. 1

PER QUÈ?

QUINA rahó d'existencia tenen aquestas pàginas? Per què sortirà nostra Revista? Perquè'l desenrotllament es vida, y com l'ORFEÓ CATALÀ la té vigorosa, gracias a Déu, necessita nous medis d'espandiment, manera de desenrotllar amplement aquesta vida engendrada ab l'amor y'l sentiment de la música y ab l'amor y'l sentiment de las cosas de la terra, que són cosas nostras fins arran de l'ànima.

Cantant havem fins ara espandit gojosament aquest amor y aquest sentiment, y cantant sempre l'havem de conservar y encomanar a tots els predisposats; però aixís com dels bons instints no n'hi ha prou pera esser una bona persona, sinó que cal, pera que no degenerin, que l'enteniment vegi y entengui son fonament necessari en la Veritat eterna, aixís en tota cosa, la conciencia, el coneixement racional de dita cosa la fa veure més clara, ne mideix més la trascendencia, y l'imaginació y'l sentiment prenen més alta volada y descobreixen camins més lluminosos.

Per això aquesta publicació nostra volem que sia com una glosa de nostres cants, l'estudi dels gèneros que conreuem, sa historia, sa forma; la veu que desperti quelcom: l'afició a la literatura y a la bibliografia musical; que'ns ajudi a formar conciencia de lo que deu esser la música veritablement catalana.

Y si n'hi ha de feyna, Mare de Déu! Gairebé tota està per fer. Comensem per examinar lo que hi ha fet en quant a la llevor, vuy dir la cançó popular, y veurem que de la part literaria prou n'hi ha una bona mostra de publicada mercès a n'aquells vidents mestres del renaixement literari de Catalunya, en Milà y Fontanals, l'Aguiló, en Pelay y Briz, en Bertràn y Bros... Però en sas publicacions de cançons de la terra hi trobareu, en una, escassas tonadas; en l'altre, l'ausencia completa de las melodias; en l'altre, que conté melodias abundants, moltas d'ellas estàn escritas tant incorrectament que a voltas ni tenen solta; y encara que es cert que més tart l'amorosa deria de las cançons s'encomanà a n'algún músich de bon temperament com l'Alió, que ab son quadern de cançons armonisadas ha purificat una mica l'ambent macarrònich-cursi de nostres salons, y que l'afició al folk-lore musical català ha espurnejat de tant en tant, d'aquí y d'allà, en reculls més o menys importants, tot lo que s'ha fet no arriba ni de molt a lo que mereix nostra cançó, ni a lo que necessita l'actual jove generació musical pera que'l bon empelt de la cançó de la terra li dongui fesomia ben propia.

Aixís aquestas pàginas podràn servir pera estudi de la nostra cançó, donantne a conèixer mostras y fins col·leccions senceras, cercant sa historia, sas semblanças ab las d'altres paísos, las modalitats y ritmes que las caracterisan, y també pera estudiarne l'assimilació en las obras antigas y modernas de nostra terra, que no'n faltan pas y són ben notables las que'n són vivificadas

Mes la música moderna no viu sols de melodia: té un ropatge complexe, riquíssim, que va començar a teixirli'l Cristianisme ja fa uns deu sigles, y que no podem pas deixar d'estimar. Y veus-aquí que aquesta cosa nova que s'en diu armonia va créixer toscament, bàrbarament, y se desenrotllà, com tot lo del món, gradualment, evolucionant segons l'esperit de las èpocas y segons el medi ambent dels llochs, paísos y rassas. Y veus-aquí la tradició artística, aquella

cadena genealògica de la manera de fer y de sentir en l'art y necessaria pera tot artista que no vulgui fer art bordissench.

Y ahont para nostra tradició artística?

Déu meu! Gairebé havem de dir que no la coneixem! Es ben cert que traspua subtil y necessariament en tota obra artística ab sinceritat sentida, però n'havem perdut la conciencia, com de tantas altras cosas nostras!

En l'art arquitectònich nos ha quedat ferma, destacant-se gloriosament en l'espay, primerament senzilla, humilment escayenta en las iglesias romàniques, després majestuosa, enlairada com per un buf misteriós de sota terra, inspirada, lo mateix que un motet de la polifonía clàssica, en las catedrals gòticas. Però la música viu en el temps y no en l'espay... y'l temps passa. De la música pariona d'aquella magnificencia arquitectònica, y que vibrava sota sas voltas inspiradas, no s'en sent ni'l ressò: una altra vanitosa y totxa l'arreconà en la lletra morta dels arxius!

Però aquesta lletra morta dels arxius pot resucitar, pot triomfar de la pols y, vibrant altra volta pels espays mistichs, foragitar per sempre més del temple la música bordellenca y empaytarla fins al quint infern; pot encara mostrarnos l'anyorada tradició musical nostra, la noble, la digna pariona de totas las cosas nostras y estimadas; y aquesta tradició no solament la trobarem en la música religiosa antiga, sinó també en la profana, en aquella escola madrigalesca que'ns consta que hi teniam mestres a la mida dels Lassus y Jannequins.

Tant-de-bò, donchs, que aquestas pàginas mensuals serveixin pera estimular aquest moviment de compenetració ab la manera de fer y de sentir de nostres mestres de l'antigor; que serveixin pera ajudar a desenterrarlos pera allunyar la pols de sas obras mestras y ferlas conèixer y estimar de propis y extranys.

Ab lo que acabem d'escriure no's cregui que aquesta Revista volem que sia un butlletí arqueològich musical, no: volem conèixer nostre passat pera ajudar a fer més art pera'l pervindre, es a dir, que duri. Aquesta publicació es el portaveu del Orfeó Català, y aquesta entitat ha executat música de totas èpocas, desde las melodias gregorianas fins a Richard Strauss, passant per Josquin, Palestrina, Victoria, Mozart, Beethoven, Berlioz, Wagner y César Franck. Això vol dir que no som sistemàtichs, y com que en nostra terra no n'hi han de papers que parlin exclusivament de música, nostra Revista tindrà un caràcter general, es a dir, que no solament procurarem donar noticia completa del moviment musical de Catalunya, sinó també de l'Extranger.

Però en lo que tindrem un especial amor será en donar compte del moviment de las societats chorals catalanas, sobre tot d'aquestas més modernas que segueixen las petjadas de l'Orfeó Català y que per això las considerem com germanas estimadas. D'ellas parlarem sempre ab gust: de sos avenços, de sos programas, de sos progectes, sempre que corresponguin als ideals que las han engendradas, es a dir, a fer art noble y català pera Catalunya. Cada una d'ellas es una branca de l'arbre qual ufanor demostra que la cultura musical catalana va creixent y arrelant en nostre poble. Arbre quina verdor esperansadora'ns diu que es fill de terra nostra y que's guardarà sempre verge de malura, perquè'l ventejan l'ayre pur de nostras tradicions, el de nostras cansons y'l de las puras creensas de nostres passats.

Per ellas, per aquestas germanas nostras, s'escriuen especialment aquestas pàginas. Que'n prenguin la bona voluntat; y si en ellas quelcom hi aprenen, nosaltres ja'ns donarem per molt ben pagats de nostre treball.

Som pochs y febles pera la tasca que'ns proposem, però tenim fe y pressentim que aviat serem més y que això arrelarà. Ja tenim ara qui'ns alenta y ajuda de valent: bons amichs que donaràn valor a n'aquestas pàginas. Al davant d'ells hi tenim el mestre Pedrell, que ab amor nos dóna la mà y en aquest primer número inicía una serie d'articles que han de comensar a senyalar las fonts d'ahont havem de beure la perduda tradició musical catalana.

Alegremnos, donchs, y qui pugui y vulgui que'ns ajudi!

LLUÍS MILLET

MÚSICHS VELLS DE LA TERRA

PERE ALBERT VILA

No podrà avensar ab desembràs per l'ample camí del art modern qui no hagi enrobustit sos muscles atravessant las dresseras plenas d'entrebanchs que a n'ell conduheixen.

Els obscurs obrers que las trassaren y obriren ab heroichs esforsos, mereixen nostre agrahiment y veneració.

Nos donaren ja fet tot quant avuy sabem y beneficiem en materia d'art.

Y com en son feixuch treball d'exploradors deixaren quelcom de la mare terra que desentranyaren, per amor al art y a la mateixa terra, d'aquí que al reintegrarlos a nostras ensenyansas nos assenyalin ab sos consells, acerts y troballas ahont havem d'anar a parar tenint conciencia d'ahont venim.

No reconstituhirem un art fort, viril y fill de la Patria sense aquest treball de reintegració que es assimilació de la mateixa conciencia de la Patria. Escoltem, sí, las *veus de tots els pobles*, las dels diferents *modos* d'art, emperò asseguts per això al peu de las montanyas de nostra terra.

Siguem nosaltres y siguemho en tot, pera que aixís siguem lo que devem: ser nosaltres mateixos, cors d'artista que's commouen sentint aquellas veus de la terra afinadas al tò de nostres sentiments y a l'aspiració que dicta l'obra d'art nascuda al agradós escalf de la llar.

Aquesta reintegració no es obra de freda arqueologia. Quan l'obra de reintegració produheix tants beneficis, no espanta aquella paraula. Que no espanti principalment als joves estudiosos. Si de mi anés a parlar, jo'ls diria a n'els joves que a n'aquesta reintegració de la conciencia de la rassa en el modo *d'esser* y *sentir* propis, dech lo poch que sé y valch. Que aquesta confessió lleal els animi, que a n'ells y a n'aquest fi van endressats aquests estudis de vells autors de la terra criminalment oblidats, pera que venerin sos noms, coneguin sas obras y imitin sos fets dignes d'enaltiment.

Y dit això a títol d'introducció, entro en materia.

* * *

Pere Albert Vila! ¿Qui fou aquest desconegut que espera una resurrecció a la vida del art de la Patria?

En el famós *Llibre de Coses assenyalades*, d'en Pere Comes, se llegeix: «Molts musichs venien d'Italia, de França, de tota Espanya, y finalment de tot lo mon ahont hi havie homens habils de musica, sols per veure y provar si los fets de dit Pere Albert Vila eran tant com la fama si era divulgada per tota la Christiandat, y aprés com se n anaven deyen qu'en tot lo mon no hi havie musich que se li pogués igualar, y que lo que ell feya en la musica era impossible creurerho que no ho vessen, que per ventura havia dos cents anys que tal habilitat de home no era estada en lo mon, lo qual no sols era habil en la musica de tecla, mes en quanta musica se fos inventada, fins lo dia present ne sabia la prima y era lo mes habil, etc.»

Cada volta que llegia jo aquestas cosas y las que en el mateix *Llibre* se contan de la mort d'en Vila, esdevinguda'l dia 16 de Novembre de 1582, y de son nebot, no menys digne de recordarse, se renovava en mi'l desitg de *conèixer* íntimament en sas mateixas obras a n'aquest músich tant prestigiós. No existian, ni del home's coneixian més noticias de las que en el *Llibre*'s consignan, bonas pera esperonar els desitjos de *conèixer* aytals obras.

Arribà'l moment desitjat quan allà pels primers mesos de 1890, y si mal no recordo a darrers de Febrer, vaig tenir de fer un viatge a La Bisbal, convidat pel president de la Diputació Provincial de Barcelona a informar sobre'l mèrit d'una biblioteca musical aplegada per En Joan Carreras y Dagas, resident llavoras en dita vila, y sobre quina biblioteca, y ab ànim d'adquirirla com se'm va dir al conferirme l'encàrrech, ja havian informat ab anterioritat els senyors Puiggarí, Paluzie y Mestres (En Joseph O.), recomanant ab molt interès «que no's deixés perdre cosa tant preuada», puix «sols vegent dita biblioteca's comprèn sa importancia y sembla impossible que un sol home hagi pogut en

l'espay de vint y cinch anys, —notis que s'escrivia això en el de 1868, — y sense comptar ab grans recursos pecuniaris, reunir tant assombrosa col·lecció, en la qual els autors espanyols que hi figuran son en gran nombre».

En 1870 la visitava'l mestre Barbieri, y en l'*album* que tenia disposat el Sr. Carreras, en el qual els visitants de la biblioteca expressavan sas opinions, escrivia Barbieri las sevas, en fetxa 2 d'Agost del esmentat any, en aquests termes: «Es llàstima que l'excel·lent biblioteca musical reunida ab tanta valentia y abnegació per don Joan Carreras, no sia adquirida per la ciutat de Barcelona. Ademés de moltas preciositats bibliogràficas, existeixen multitut d'obras dels sabis compositors honra de Catalunya, que constitueixen una col·lecció única en son genre, que deuria servir de monument elevat a la gloria artística de la terra catalana».

Vareig repetir totas aquestas cosas, y encara en vareig dir d'altras més convincents, en mon informe sobre l'importancia de l'adquisició de la Biblioteca, encara que la cosa quedà en progecte, com també la creació d'un Museu Provincial, del qual se parlava llavors, y del qual, apart d'altras adquisicions fetas ab aquest fi per la Diputació Provincial, l'esmentada biblioteca tenia d'esserne un de sos valiosos ornaments.

No's va tornar a parlar en molt temps dels llibres musicals del Sr. Carreras, fins que, mercès a la bona mà y'ls consells de mon bon amich Salvador Sampere y Miquel, inclinaren a la Diputació a que adquirís l'aplech d'obras esmentat, gran part del qual fou presentat, una volta adquirit per la Corporació, a l'Exposició de Viena, representant el bon paper, bibliogràficament parlant, que es de suposar.

Després de l'Exposició, foren los llibres col·locats en armaris, y, fóra de la visita molt rara d'algun aficionat a llibres vells, que, com es sabut, no abundan, allí quedan esperant la mà caritativa d'algú que'ls col·loqui en bonas vitrinas disposadas *ad hoc* en qualsevulga dels Museus públichs barcelonins, pera que algú puga enterarse de que en efecte existeix un art, y un art gloriós de nostre antich Principat, y de que *nostra* música no s'ha de cercar en l'eclecticisme y en l'utilitarisme que'ns desvia y'ns rebaixa com artistas y com a homes desafectats a lo nostre; de que, en fi, se sab caminar ab lliure desembràs pel camí del progrés modern quan se coneix per experiencia lo que ha costat a n'els treballadors anònims obrirlo pera que, com deya abans, poguem recórrel sense ensopegar. Ademés, ¿quants accents de la nostra ànima, del nostre *sentir* y *ser* en art, de nostres modos tradicionals de cantar, no dormen en las pàginas mudas d'aquells llibres que guardan tots las suavitats comunicativas pera'l qui pregunta y ab amor inquireix?

Facilitant aquest riquíssim caudal a la joventut, que camina a las palpentas en això de saber, sentir y ser *quelcom* de lo nostre, no apareixerà potser un, un sol, que fassi obra de vulgarisació de tant rich tresor, culpablement oblidat? ¡Quin dia més felís aquell en que pogués jo exclamar: — Ja som dos! — com estich a punt d'exclamar y després veurà'l lector.

* * *

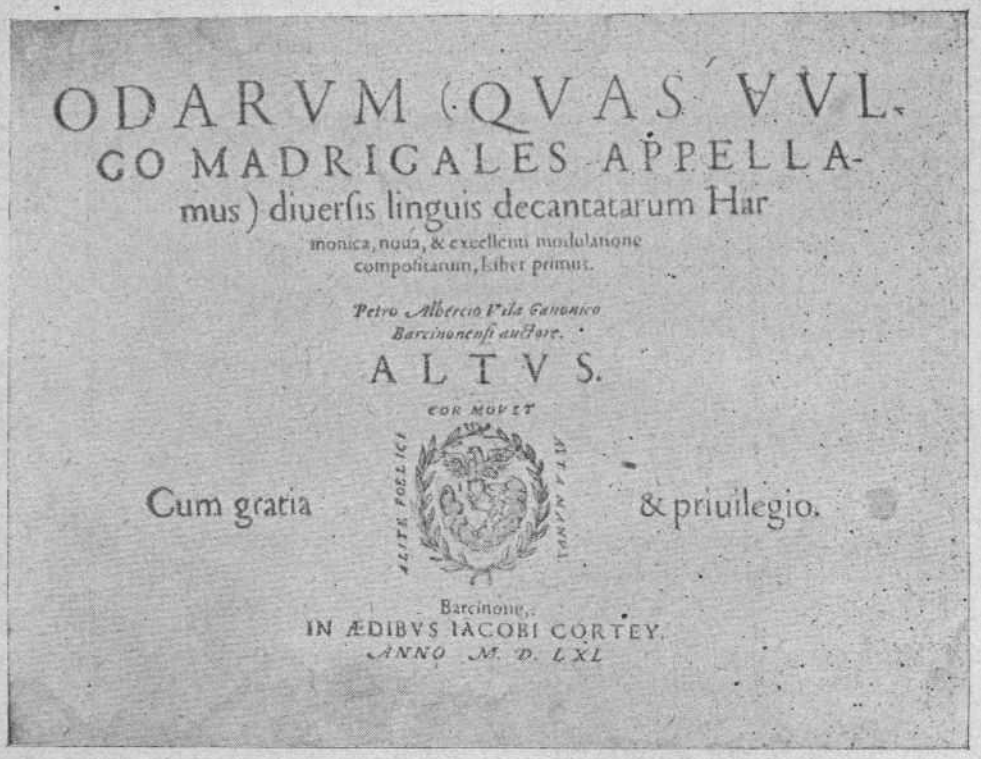
Ab el títol *Visita a una biblioteca musical* vareig publicar el resultat de la meva a La Bisbal, en successius números de *La Ilustración Musical Hispano-Americana,* desde'l 53 (any III) y següents, perteneixent al 2 d'Abril de 1890.

Y allí vareig donar compte de ma mellor troballa, un llibre d'en Vila, un llibre de Madrigals del famós Pere Albert. Com que en Carreras se dignà confiàrmel, ab totas las recomanacions que la joya de la troballa mereixia, això sí, sense pensar jamay en que ma cobdicia de bibliòfil pogués posarme en el trànzit de no retornarli, que d'això se n'han donat molts casos; com que en Carrerras no posà cap traba en deixarme per breus dias el llibre, en efecte, ab el llibre vareig tornar a Barcelona y vareig veure y estudiar en l'obra del famós canonge lo que aquí diré al que llegeixi.

El llibre d'en Vila era una col·lecció de *Madrigals,* de la qual, ni dels tals Madrigals, no sospitavam tant sols que poguessin existir; es a dir, que també'ls nostres havian compost madrigals com ne composavan en aquella època tots los mestres d'Europa, acceptant, per cert, els catalans, la paraula *Madrigal* y l'istil polifònich que informa aquest gènero de música, que si fou calificat a darrers del sigle XV y tot el següent a Castella, com en totas parts, ab la paraula tècnicament consagrada, no ho fou en

el centre d'Espanya sinó ab el nom de *Cantar* o *Cantarcillo*, per exemple, los de Joan del Encina, Anchieta, Peñalosa, etc. Altra estranyesa causava la troballa, y es que aquí a Barcelona existissin impremtas ab tipos musicals adequats pera imprimir aytals col·leccions en la forma establerta en tota Europa, es a dir, en quaderns apahissats, disposats de manera que cada part vocal o cada petit grupo de parts d'una mateixa cordà tingués el quadern en la mà y a la vista. Si s'ha donat un cas—jo'm deya—ab una col·lecció de Madrigals sortits de las premsas d'un impressor de Barcelona, altres casos se donaràn, sens dubte, y a no trigar. Y, en efecte, a no trigar se donaren altres casos, el de Madrigals de Brudieu, entre altres, un d'ells popularisat per l'Orfeó; y ja ressenyarem això quan li toqui'l torn a la col·lecció de Brudieu.

Pera no defraudar per més temps l'espectació del lector, vegis en l'adjunta reproducció lo que diu la portada de l'obra d'en Vila (reproducció arbitraria en el tamany, com es de suposar, essent el del original en 8.ª apahissat, de 22-16 centímetres).

ODARVM QVAS VVL-
GO MADRIGALES APPELLA-
mus) diuersis linguis decantatarum Har
monica, noua, & excellenti modulatione
compositarum, Liber primus.

Petro Albercio Vila Canonico
Barcinonensi auctore.

ALTVS.

COR MOVET

ALTA MENTI

Cum gratia & priuilegio.

Barcinone,
IN ÆDIBVS IACOBI CORTEY.
ANNO M. D. LXL

Aquesta singular troballa mereix tota una digressió, encara que ja m'hi he anticipat un xich, considerada l'importancia de la mateixa.

L'obra d'en Vila, com se veu impresa a Barcelona per *Jacobus Cortey*, es document bibliogràfich, musical y literari (literari també, y regional, com diré després), de gran valor y de primera excepció: tipogràfich, ademés que prova la perfecció que en tant llunyana data va alcansar en nostra terra la *tipografia musical catalana*, tema del qual se tracta aquí per primera volta. Subratllo ab tota intenció aquellas paraulas perquè, com ja he dit, vaig suposar, y vareig suposar bé, que de las oficinas d'en Cortey o d'altres tipògrafs sortirian, com han sortit, altras obras per istil de las d'en Vila, algunas de las quals ja'ns són conegudas. Se publicava a Barcelona, ahont, com es de suposar, trobaria públich, y no hi ha que dir si conreuadors del gènero, una col·lecció de Madrigals en plena època de música *madrigalesca:* se publicava una col·lecció que competeix ab las famosas que sortian llavors de las oficinas dels contemporanis d'en Cortey, *Valerii et Aloisii Doricorum*, de Roma, *Antoni Gardano, Sala, Amadino (Ricart)*, de Venecia, *Scotto (Je-*

roni), de Vinegia, etc.; se publicava, repeteixo, a Barcelona, una edició que competeix ab las dels esmentats impressors, en la perfecció de tipos movibles d'impremta, classe de paper, tamany y forma apahissada, que, sense fixarse en la portada ni en el peu d'impremta, se confondria ab qualsevol d'aquellas y altras que no cito; y tot això, en veritat, per això mateix y perquè fins ara havia sigut desconegut, va semblarme desde'l moment digne de cridar l'atenció dels aymants de nostras glorias patrias.

Però hi havia més encara: acusava més cosas la simple inspecció d'aquella portada en la qual sortia estampat el nom d'aquell desitjat *Petro Albercio Vila, Canonico Barcinonensi auctore*, del qual y de quina obra no n'havian dit ni una sola paraula els biògrafs ni'ls bibliògrafs, ni Fétis, ni Brunet, ni nostre Torras y Amat, ni'l mateix Salvà; el nom, en fi, d'aquell de qui en el *Llibre de Coses assenyalades* se deyan cosas, aixís mateix, tant dignas de senyalament especial.

Trobava's, ademés, en el llibre, tot un verdader romanceret *in diversiis linguis decantatarum*, romans en català, castellà, francès, italià... segons vareig poder veure al fullejar depressa y pel damunt las pàginas del llibre. La decepció fou terrible al veureho, perquè pel contingut del text musical y la manera d'esser de la notació vareig compendre que's tractava d'un sol quadern dels quatre, sens dubte, que comprenian la col·lecció complerta. Ab verdadera tristesa vaig tornar a llegir la portada, y al fixarme en aquella paraula *Altus* impresa al mitg de la mateixa, el menys versat en qüestions de bibliografia musical suposarà que de la col·lecció d'en Vila sols ne tenia una de las quatre (probables) parts vocals de la mateixa, la part d'*Altus*, o de contralt, y que malhauradament estava incomplerta y ho estaria fins el dia en que la Providencia dels bibliòfils (perquè'ls bibliòfils ne tenen una... verdaderament providencial) no vingués a treurem de la meva decepció.

Va venir, després de molts anys, en la persona del intel·ligent y il·lustrat bon amich Francesch Pujol, que es el jove a qui abans me referia dihent que desde avuy ja seriam *dos*, com, en efecte, ja som dos els que'ns ocupem d'aquestas qüestions de reintegració de nostra música y de nostres vells músichs de la terra. Sabent jo per l'estimat amich Millet que en Pujol anava investigant aquell caudal de l'antiga biblioteca Carreras, adquirida per la Diputació de Barcelona, y indicantli que l'inspecció detinguda dels llibres y manuscrits d'aquella biblioteca, que jo no vareig poder realisar en ma ràpida visita, nos oferiria grans sorpresas (y heus-aquí un bon exemple de la Providencia especial dels bibliòfils), y la sorpresa de las investigacions d'en Pujol ha sigut tal, que aquesta part ahillada d'*Altus* de la col·lecció d'en Vila ja no serà un membre dispers d'altras parts que van desaparèixer, ja que podrà reintegrarse gairebé del tot en las copias manuscritas que un anònim va fer, Déu li pagui!, de la col·lecció d'en Vila y de la d'algun altre autor més, en temps no molt llunyans dels d'en Vila, ab lo qual podràn reconstituirse moltas de las obras de la col·lecció del canonge de Barcelona, d'aquell Vila de qui deyan que «en tot lo mon no hi havia musich que se li pogués igualar».

Tot lo qual y altras cosas més veurem en nostre pròxim article.

FELIP PEDRELL

AB MOTIU DEL ESTRENO DE «ACTÉ»

No conech l'òpera *Acté* y ab prou feinas conech a n'en Manen. Varen presentàrmel l'istiu passat, y pel sol fet de dirme: «M'alegro de conèixel», no vaig poder ferme càrrech de si tenia o no tenia talent. Però un xicot jove que escriu una òpera ab el peu forsat d'un argument y d'unas decoracions y l'estrena al Liceu y's fa escoltar, té condicions innegables y de segur que pot arribar a fer quelcom de bo. Tots aquests vells de vinticinch a trenta anys que fan d'artistas per Barcelona diràn: «¿Y per què l'escriu en aquestas condicions? Un artista de debò no pot fer res sinó sentint ab forsa un assumpte, procurant que's fongui al seu temperament, perquè sinó no pot haverhi sinceritat, etc., etc.» Y jo dich: lo primer de tot, pera arribar a ser un atleta, es tenir forsa, y quan

se comensa no es possible ordenarla a cap fi. Lo demés ve ab els anys.

Es una gran obra la d'en Manen? No ho sé. Sé que'ls intel·lectuals l'han condemnada, lo que fa a n'en Manen objecte de totas las mevas simpatias. Però, què hauria passat si realment fos una obra de verdader mèrit? Lo mateix que ha passat ara: ni més, ni menos. Haurian dit que no era tant bona com el *Parsifal* y li haurian negat l'absolució. Final de tot, que en Manen, aburrit de la conducta d'aquests inmorals guardians de la moralitat artística, tindrà d'emigrar com en Pedrell, com l'Albeniz, com en Morera, com jo, o dedicarse a concertista, o dar llissons com en Granados, etc., etc.

Y no hi ha manera d'evitar això? No ha arribat l'hora de que la gent de seny se posi a reflexionar lo que significa lo que'ls artistas no puguin viure a Barcelona? Han calculat la trascendencia que tindria que Barcelona arribés a significarse dintre d'Europa ab la forma d'art més internacional que existeix com es el teatre lírich? Saben que això podria inclús ser una font nova de vida econòmica?

Jo voldria fixar en això l'atenció de molts, féntloshi veure'ls mals que reporta l'indiferencia en aquest assumpto. Fora convenientíssim que'ls esforsos abillats que's fan per una pila de cosas, s'unissin pera la creació definitiva del teatre lírich català. D'ell sortirian obras superiors a tot lo que ve d'Italia y a molt de lo que ve de Fransa, y al cap de cinch o sis anys ens quedariam parats de l'extraordinari floreixement que hauria tingut. Apart d'això, els fruits d'ordre moral que's conseguirian foran incalculables.

Tots els que repassin l'historia del nostre renaixement y considerin la part principalíssima que hi han pres els poetas y els músichs, compendran ahont arribaria l'influencia del nostre teatre lírich al posarse en contacte ab el nostre poble. No hi ha res que fassi vibrar l'ànima del poble ab una intensitat tant gran y de tant llarga durada. Resucitariam un món de llegendas y d'historias y un altre de sensacions, que li despertaria'l sentiment de la seva propia vida, fentli comprensiva, exaltantla, elevantla, penetrantla en lo que té de més misteriós y més íntim, complint en això lo que diu Hegel, que «l'art té per objecte precis despertar y dar vida a tots els sentiments, afectes y passions que dormen en nosaltres, moures el cor, y ab ell a la multiplicitat de sas potencias y energias, posant el sentiment en relació ab lo tràgich o ab lo còmich, y, en una paraula, suplint las deficiencias de la nostra propia experiencia, enriquintla ab l'experiencia dels altres».

A. VIVES

(Seguirà)

ACTÉ

òpera en quatre actes, lletra catalana y música del mestre En Joan Manen, estrenada en lo Gran Teatre del Liceu la nit del 3 de Desembre de 1903.

EL LLIBRE

Contestant a diferentas preguntas que li feu el distingit crítich musical de *La Veu de Catalunya* D. Manuel de Urgellés, heus-aquí com s'expressà'l mestre Manen:

«Corresponent a sa primera pregunta, comensaré per ferli present que no ha sigut l'afany de vanitat lo que m'ha conduit a escriurem el llibre, sinó la necessitat de veurel encarnat dins una música que ab ell y sols en ell eixia. Pot dirse que la música en aquest drama de passions selvatges es feta pera donar forma a pensaments que sense ella no sortirian a la superficia, y fer sensible'l ver sentit de la paraula, per sí sola impotent pera descriure un estat purament intern.

»En quant als personatges capdals de l'obra, heus-aquí com els he concebut: al escullir l'assumpte de Neró, no he anat a pintar sos actes de la barbarie, ni menys son entenebrat regnat, sinó'l costat més humà del personatge, el més psicològich que enclou sa vida. Ara bé: aburrit ell per un cantó del constant perill que representava sa mare Agripina, y fadigat per l'altre de la vanalitat y aplanament de sas ràfagas sensuals, sentia necessitat de quelcom d'hermós y desconegut, quelcom nou que'l fes gosar, y això no podia esser altra cosa que un amor ver, immens, un amor que l'aimés no per

esser ell emperador y amo del món. Aquest cor el trobà en l'esclava grega Acté, lliberta per ell.

»Aquesta es la part més essencial del drama: la lluita d'ambicions entre Agripina y Neró es secundaria y sols com a llas d'acció. De conseqüent, la diferencia que existeix del meu Neró als altres es que aquest no es cap complexe, com aquells, d'artista, de tirà, de viciós y d'aventurer, sinó senzillament l'home que ama, sent y's venja com ell podia quan contra d'ell s'accionava. Y com aquest es el període de sa vida histórica més bonich, aquest es el que jo he cregut més musical pera mi.

»En plena fruició amorosa, Acté prova'l sentiment d'altra idea més gran que violentment els separa. Neró vola buscant son ídol amat, més al retrobarlo's convens de que aquest no dona ja calor: l'han cobert las cendras d'ideal més potent. D'aquí la lluita en que l'home brutal ressurt y no'l deté cap enormitat a fi de fruir aquella ditxa suprema esvahida tantost trobada.»

LA MÚSICA

Molt s'ha escrit y més s'ha enrahonat sobre l'*Acté*, y, ab ben pocas excepcions, ni en escrits ni en conversas hi havem trobat la serenitat deguda pera judicar sense apassionaments el treball del mestre Manen.

Dol moltíssim haverho de confessar, més l'opinió quasi unànim era, abans del estreno, ben poch favorable a l'obra. Després s'ha modificat quasi totalment, fins a l'extrem de que molts dels més difícils hi han trobat bellesas de primer ordre, defensantla y promovent discussions pera lograr convèncer als que més animositat li demostravan. De totas maneras, degut a haverse interromput las representacions d'*Acté*, per causas que ignorem, no ha acabat d'esser compresa, perquè no es sa factura, en general, lo suficient fàcil per endúrsen el públich ja desde las primeras representacions. Per això es que, malgrat la reserva que encara's nota en alguns dels més desconfiats, creyem que, de posarse novament en escena, acabaria per tenir l'èxit que mereix y cap artista de bona fe li pot negar.

En Manen, que dirigí l'obra en sas dos primeras audicions, logrà desfer el glas que'l rodejava ab l'hermós duo final del primer acte, espléndida expressió de l'intens amor d'Acté y Neró, en el que hi han accents tendríssims que van de dret a l'ànima. No fou tant compresa, si bé produhí fonda impressió, la severa y molt interessant escena entre March y Acté, al comens del segon acte, en quina las oportunas aparicions del tema del Amor donan exacte idea de la lluyta sostinguda per Acté al voler desferse dels llassos que l'uneixen ab Neró, pera abrassar la nova fe.

En el quart acte, després de deixar passar en silenci l'hermós ballet, el públich se declarà vensut, esclatant en una verdadera ovació, després de la relació de Tigueli (inmillorablement cantada per en Blanchart), teixida ab elements melòdichs de l'escena abans citada, y capàs, per sí sola, de fonamentar la reputació d'un compositor, fins davant de l'auditori més exigent.

Nosaltres esperem que si'l públich té ocasió de sentir novament *Acté*, compenetrat d'ella, hi anirà trobant altras bellesas que avuy encara no l'hi han arribat: per exemple, el duo de Acté y Neró, en el tercer acte, d'una intensitat d'expressió verament aclaparadora y, al nostre entendre, lo més interessant y ben construit de tota l'obra.

En quant als artistas encarregats de l'execució, difícilment se trobaria qui s'interessés més per *Acté* que'ls que l'han estrenat.

La Giudice, la Dahlander, l'Angioletti, en Blanchart, en Torres de Luna y en Maini han rendit tribut d'admiració a n'en Manen, posant al servey de la seva obra'l seu talent, donant tot el relleu possible als seus respectius papers y fentse guanyadors dels més calurosos elogis, molt especialment la primera y'ls dos últims, pel doble treball que representa l'estudi d'una obra nova en un idioma que no es el seu propi.

J. LAMOTE DE GRIGNON

ORFEÓ CATALÁ

Concerts dedicats als socis protectors

Dos foren aquests concerts, los dos donats en el Teatre Onofri, que per sa cabuda permet a la Junta de l'Orfeó seguir donant més d'una invitació a cada soci. Lo primer tingué lloch lo dia 13 del

passat mes, al matí, essent lo teatre ple a vessar. Grans aplaudiments se sentiren durant tot lo concert.

Lo programa fou lo següent: Primera part: *Lo cant de la Senyera*, Millet; *La filla del marxant* (cansó popular), Vives; *La Pastoreta* (cansó popular), Vives; *Don Joan y Don Ramon* (romans popular mallorquí), Pedrell; *Oh quin bon eco!*, Rolland de Lassus; *Divendres Sant*, Nicolau.—Segona part: *De bon matí*, Clavé; *Lo somni de Gentil* (ab acompanyament de piano y armonium), Gibert; *Catalonia*, trilogia choral, García Robles; *Los Segadors*, Millet.

Pera complaure al públich se repetí *La Pastoreta*, *Oh quin bon eco!* y *Lo somni de Gentil*. La *Catalonia*, que s'estrenava, obtingué un grandiós éxit; no's repetí cap dels tres fragments que lo composan pera no fadigar massa al cos choral. L'estimat mestre García Robles tingué d'aixecarse de la butaca desde ahont escoltava'l concert, pera correspondre al entusiasme del públich que dret l'aplaudia.

En Picó y Campamar, ab sa *Catalonia*, s'ha mostrat el poeta de sempre: la forma, las imatges de sa poesia tenen quelcom d'aquella sobrietat y grandesa bíblica del antich testament que tant la dignifica y caracterisa. El mestre García s'ha sentit jove y ha posat tot son entusiasme al compondre la música. En tot el primer fragment de la *Lamentació* el chor canta ab vera grandiositat y noblesa'l plany de la *Reyna sens ventura,—que seu ara entre las runas —del esplèndit palau de sa grandesa.* En la *Pregaria*, després del unísson, de molt carácter, que entonan totas las veus en el *Senyor, Senyor esguàrdans— y mira nostre oprobi!*, sobre un fondo molt treballat a boca closa, una secció d'homes, noyas y noys, cantan una especie de recitatiu declamatori; en el final d'aquesta pregaria totas las veus se redressan ab forsa pera recordar al Senyor que si nostres pares pecaren, *per terra y mar, tostemps victoriosos, —l'imperi de sa lley varen extendre!* Aquesta segona part sens dupte es la que l'inspiració hi está més sostinguda y que té més unitat. Lo *Cànlich d'Esperansa*, la tercera part, té vida y es animada, acabant ab un fugat que li dona cert tirat clàssich.

Lo segon concert s'executá a la nit del dia 22, baix el següent programa:

Primera part: *Lo Cant de la Senyera*, Millet; *Primaveral*, Borràs de Palau; *Las sagetas que amor tira* (madrigal), Brudieu; *La Mare de Déu*, Nicolau; *Lo Noy de la Mare*, Nicolau.—Segona part: *Catalonia* (trilogia choral), García Robles.—Tercera part: *De bon matí*, Clavé; *Serenada de quatre galans a una dama* (humoresca), Borodine; *Teresa*, Nicolau; *No'l deixo, Jesús* (motet a dos chors), Bach; *Aucellada*, Jaunequin; *Los Segadors*, Millet.

La *Teresa*, de Nicolau, y la *Serenada*, de Borodine, foren primeras audicions. La *Teresa* está escrita pera quatre veus blancas y es un idili místich deliciós. Sens dupte que la poesia de mossèn Verdaguer es de las més dignes del gran poeta, y que la música del mestre Nicolau encara li dóna alas y fa que comprenguem més o que sentim més aquells excels versos: *De Jesús crucificat— Teresa está enamorada;— du sa imatge sobre'l cor,— son amor dintre de l'ànima.* Això en Nicolau ho conta en primer to de cant pla *(re menor* ab el *do natural)*, ab quatre senzills acorts y ab una cadensa d'escayent tirat popular.—*Donchs qui us ha clavat aixís?—plorant un jorn li demana.—Qui us ha clavat a la Creu,—donchs per què a mi no m'hi clava?* En aquests versos y'ls següents la melodia s'enterneix y s'apassiona, se fa més humana, l'armonia menos consonant es l'exaltació del sant amor de Teresa; mes,—*Una idea ja li'n ve—que li asserena la cara.* ¡Oh santa inspiració que cridas lo bo a l'hora bona! Miréusela la tonada popular, quina serenitat que porta; y que bé ho conta tot allò tant bonich, tant tendre,—*arranca'l clau de sos peus,—de sos dits fent estenallas, —cambiant-lo ab un clavell—florit a la matinada*, y com se transforma y s'esvaneix envolcallada per aquells acorts cromàtichs que'l sentit tonal ne fuig com fuig de l'ànima de la Teresa tot sentit material quant—*olorant los clavellets—sobre la creu se desmaya...* Los primers acorts, que'n podriam dir gregorians populars, nos diuen sobria y senzillament que—*Lo seu pare es fóra al camp,—la seva mare es a l'aigua,—qui vindrà a darli socors,—si está solela a la cambra?* La cansó popular, cantada ara per una sola veu, nos diu ab senzillesa: *No hi está solela, no,—que hi es l'Amor que tant ayma;* y tot el chor ho acompanya misteriosament y repeteix ab accents d'adoració admirada allò de:—*Com sos claus ja son clavells,—lo bon Jesús se'n desclava, —y, abaixantse de la Creu,—ja li'n dona una abrassada.* La *Teresa*, donchs, fa un bell seguit a la cadena d'obras mestras de las que'l mestre Nicolau ha fet ofrena a nostre Orfeó. Que Déu l'hi pagui.

La *Serenada*, de Borodine, el notable compositor rus, es una joguina, una humorada de melodia ben distingida de tirat popular rus y una armonia característica y moderna, que junt ab un ritme vulgarot de masurca resulta d'una originalitat engrescadora molt adequada al text, quina traducció, gens fácil, devem a nostre amich Esteve Sunyol. Tant la *Teresa*, de Nicolau, com la *Serenada*, de Borodine, varen tenirse de repetir per l'entusiasme ab que foren rebudas, igualment que *La Mare de Déu*, y el *De bon matí*. El teatre, a vessar de gent.

CONCURS DE MÚSICA CATALANA

L'ORFEÓ CATALÀ ha pres l'iniciativa pera la celebració d'un concurs de composicions musicals, especialment de carácter vocal, que se celebrará en la vinenta primavera, probablement a últims de Maig o primers de Juny.

Contribuirá a la major esplendidesa de dit concurs la Diputació Provincial, y es quasi segur que també hi contribuirá l'Ajuntament de nostra ciutat, ab subvencions que permeterán la creació d'importants premis en metàlich. Aixís mateix s'espera que algunas corporacions y entitats hi contribuiràn també, oferint premis extraordinaris a diferents temas.

En el vinent número del 1.er de Febrer d'aquesta Revista publicarem las bases del concurs esmentat.

Las composicions chorals premiadas s'executarán en una festa que l'ORFEÓ CATALÀ organisará pera la repartició de premis.

CORRESPONDENCIAS

BERLÍN. — Desde l'entrada d'hivern ha comensat el período d'activitat musical, que promet durar fins a las darrerías de l'estació. Són moltas las audicions anunciadas pera la temporada, entre ellas dèu vetlladas de l'Orquesta Real (Königliche Kapelle), dèu concerts de La Filarmònica, tres de L'Unió coral de Stern, dos de la de Professors, tres del Chor Filarmònich y sis en la «Singakademie». Lo promès queda ja en part cumplert: el Chor Filarmònich ha cantat el *Requiem* de Berlioz en son concert inaugural; en Weintgartner ha dirigit els primers de l'Orquesta Real, fent executar en lo segon, com a novetat, la *Sinfonia en re menor* de Dolmanyi, jove compositor húngar, ja conegut del públich berlinès per haver tocat fa tres anys un concert de piano que varen premiarli a Viena; en Nikisch, en un dels de La Filarmònica, ha donat primera audició d'un poema sinfònich d'Ernest Boehe, un suís de 22 anys, que, a falta d'individualitat propia, posseheix en cambi seguritat notable en lo domini de medis expressius orquestals; y l'Unió choral de Professors berlinesos ha fet conèixer un arreglo, de G. Schseck, de dos cansons del llibre de Lochheim y dos madrigals un de G. Eccard, lo deixeble de R. de Lassus, y altre de Baltasar Donatti (s. XVI), abdós arreglats pera chor per en Widmann.

A n'aquest pot acoblarse'l primer concert de l'Associació de Barth, en lo que'l doble quartet vocal que la forma cantà en aquesta segona quinzena de Desembre una llarga serie de madrigals (segles XV a XVII) italians, francesos, neerlandesos, inglesos y alemanys. En la «Singakademie» s'ha fet sentir *Lo Paradis y la Peri*, de Schumann, y s'hi ha celebrat además lo XXV aniversari dels Concerts Grünfeld, iniciats per aquest ab el concurs d'en G. Hollænder y d'en X. Scharvenka, pera'l cultiu de la *musica di camera*.

Sovintejan ara com may las audicions d'aquest gènero. Los quartetos de Joachim, de Waldemar-Meyer y de Barth no's planyen; y a llurs vetlladas han d'afegirshi encara las nombrosas de solistas, que formarian llista llarga. Sia especialment mencionat tant sols el pianista Gottfried Galston, que promet ocupar condigne lloch entre'ls més eminents en lo seu art.

A provincias sovintejan igualment las manifestacions artísticas. Seria interminable fins la sola enumeració de las més principals. Sigan, donchs, mencionadas no més las novetats, y entre ellas, sols per via d'informació, l'estreno a Colonia de *Damajanti* (l'obra diuen que es fluixa), de Max Bruch, pera soprano, chor y orquesta.

De Dresde, apart l'estreno de la tragedia musical d'August Bungert, en tres actes, *La mort d'Ulises*, precedida del preludi *Despedida de Telemach*, deu recordarse la primera audició de l'òpera, *Lo rey dels Alps y'l Misàntrop*, text de R. Batka y música de Lleó Blech, autors ja coneguts en aquella ciutat pel bon resultat que hi obtingué una producció anterior, l'idili lírich *Das war ich* (Era jo). L'obra origen de l'actual fou representada en molts teatres y feu sonar ab elogi'l nom del seu autor, en Ferràn Raimund. Aquesta circumstancia decidí als dos esmentats a portarla a l'escena lírica. Lo Teatre de Dresde, en vista de la bona acullida dispensada a *Das war ich*, accedí a posar la nova òpera; y, a judicar per la prempsa d'allí, no deu penedirse d'aquesta decisió. L'èxit ha sigut lo mateix durant las cinch o sis primeras representacions; y, en vista d'això, han acceptat ja l'obra lo Landestheater de Praga y lo Stadttheater de Leipzig, y serà segurament posada també aquí en lo Teatre del Est. L'òpera pertany al gènero de «rondalla musical», ab tanta fortuna iniciat per Humperdink; però Batka treballà per compte propri l'idea de la producció escènica de Raimund, fentne un excel·lent *libretto*, al que en Blech ha sabut posar música molt escayenta, segons parer dels crítichs de Dresde. Un d'ells, jutjant del talent musical del compositor, fa la següent aventurada afirmació: «Lleó Blech pertany a la generació actual dels mestres que poden intentarho tot, perquè han après tot lo que's deu apendre».

A Munich hi ha hagut extraordinaria abundandancia de treball musical. Un espanyol, en Joseph Lasalle, hi ha contribuit ab la seva partió, dirigint un concert orquestal dedicat exclusivament a l'es-

cola moderna francesa, ab un programa que contenia nombrosas obras d'en d'Indy. A senyalar igualment l'execució de la *Novena sinfonia*, de Bruckner (que avuy va recorrent triomfalment tota l'Alemanya); de la *Cansó de Bruixas*, de Max Schilling, ab son modern acompanyament orquestal; del nou poema de Strauss, *Taillefer*; y d'una serie d'obras vocals de l'Huch Wolf, en dos vetlladas consecutivas.

Es forsa constant la predilecció que l'Alemanya mostra per aquest compositor, tant afi en temperament, tendencias y fins vicisituts, a Schumann. Ne son prova las nombrosas Wolf-Vereine (Unions Wolf) creadas pera'l cultiu y expandiment de sas obras, y las freqüents audicions d'aqueixas. Ara mateix, mentres en lo propi Munich lo Hof-Theater ha reproduhit *Lo Corregidor* (comedia musical en un acte, estrenada a Mannheim en 1896), presentantlo ab tota conciencia artística, a Leipzig han estrenat lo poema sinfònich *Penthesilea*, inspirat en la tragedia d'igual nom, de Kleist. Las duas obras han fet fortuna, y s'anuncia ja una serie d'audicions de l'última a Munich, Nuremberg, Stuttgart, y també aquí, a Frankfort, a Hannover y altras ciutats encara, alemanyas y estrangeras. Un últim detall que demostra l'apreci en que's té la producció de Wolf: segons noticia d'una revista musical de Leipzig, una casa editorial d'allí y una altra d'aquí acaban de comprar la propietat de tot lo publicat (excepció feta de *Lo Corregidor* y, per tant, quasi no més que las col·leccions de «Lieder» pera cant y piano), per la respectable suma de 200,000 marks.

Quatre paraulas, pera terminar, sobre'l *Taillefer*, l'última producció d'en Ricart Strauss. Fou estrenada en los passats festivals de Heidelberg y dirigida per l'autor. Està dedicada a l'Universitat d'aquella població, pera correspondre al títol de *Doctor honoris causa* que li ha conferit, premiant ab aquesta distinció, suprema en art, los mèrits y treballs del insigne compositor. S'espera, donchs, ab interès poder conèixer l'obra, sols executada posteriorment a Munich, de la que n'ha fet grans elogis la prempsa de Heidelberg. Es de suposar que altre tant ne despertarà a Barcelona: allí ahont s'han escoltat ab tanta delectació composicions sortidas de la mateixa ploma que aquell *Cap-vespre* cantat pel meritíssim Orfeó Català, de segur que se sentirà ab agrado la que senyala per un astre de primera magnitut el punt més lluminós de la seva carrera. — R.

BRUSSELAS, Desembre. — Parlem, abans de tot, del estreno del *Rey Arthus*, del malaguanyat Ernest Chausson, efectuat aquí, en el Teatre de la Mon da, el dia primer d'aquest mes.

Comenso per dir que pocas vegadas he vist la sala del esmentat teatre tant plena d'aficionats. Observant tot aquell bé de Déu de gent, he pensat forsosament en aquella altra nit inolbidable y no molt llunyana en que s'estrenà, en aquesta mateixa sala, *L'Etranger*, de V. d'Indy. Com aquella nit, el *tout* París es aquí, així com el *tout* Brusselas. La princesa Clémentine, filla del rey dels belgas; la comtesa de Flandes, cunyada del mateix; la duquesa de Vendôme, sa filla, y'l seu marit; M. Gérard, ministre de Fransa; M. Marcel, representant oficial de monsieur Chaumié, ministre francès; M. De Mot, alcalde de Brusselas; MM. Lepage, Steens, De Patter, etc.; Buli, el que, essent alcalde de Brusselas, tant va fer pera hermossejar aquesta molt bonica ciutat; els pintors francesos Lerolle, Besnard, Sert; los compositors Gabriel Fauré, André Messager, Dukas (l'autor de *L'Apprenti sorcier*, l'hermós poema sinfònich), Samazeuille, Pierre de Breville, l'editor Choudens; los crítichs Lalo, Servière, Romand Rolland, Gauthier-Villars (Willy), etc.; tothom, tothom era allí, lo mateix que en la nit aquella en que d'Indy triomfà.

Pàlida y emocionada y rodejada dels seus fills, descobreixo també allà, a dins d'un palco, a la senyora viuda d'Ernest Chausson. Que deu gosar y que deu sofrir aquesta nit, la pobra!

Parlem ara de l'obra d'en Chausson. Ell mateix ha escrit la lletra, tothom ho sab, y, com Ricart Wagner, quasi sempre, es a las llegendas ahont ha anat a buscar els elements que devian servirli pera composar l'acció dramàtica que tant bé ha sabut *musicalisar*. Las mateixas llegendas que serviren a Wagner pera escriure'l *Lohengrin*, *Tristan y Isolda* y *Parsifal*, li han servit a n'ell pera son *Roi Arthus*. Heus-aquí, en síntesis, l'argument.

El rey Arthus felicita als cavallers que'l rodejan perquè han sabut vèncer als Saxons. Al voler tothom cantar sa gloria, el rey los diu que es la gloria de Lancelot que han de cantar, perquè es ell, en realitat, a qui's deu la victoria. Els cavallers estàn gelosos... particularment en Mordred, nevot del rey. Ginèvre, esposa d'Arthus, fa també grans elogis de Lancelot, y ben baixet — creyent que ningú la sent — li recorda la cita que ab ella té a la nit. Mordred, que no ha pogut may conseguir que Ginèvre l'estimés, ho sent y jura venjarse d'abdós. En el segon acte té lloch l'escena d'amor entre Ginèvre y Lancelot, interrompuda per l'arribada d'en Mordred. Lancelot se tira al damunt d'ell, el fereix y fuig, creyent que l'ha mort. La primera part del acte segon se desenrotlla en un hermós bosch de pins. Lancelot espera a n'en Lyonel, que ha anat en busca de novas. Ginèvre apareix y, mitj boja de desesperació, explica a n'en Lancelot que Mordred es viu, que l'acusa, y que molts cavallers són ja contra d'ell. El rey Arthus es l'únich que — com sempre — no creu res. Lancelot hauria de tornar al castell y, sense por, lo cap ben alt, negar la veritat. Això ell no ho vol fer; més, després d'una escena d'amor, vensut pels plors y per las súplicas de la seva aymada, se decideix... Llavors es Ginèvre la que no ho vol. Fugen tots dos.

Segon quadro. Lo rey Arthus, sol en son palau, sospira, se queixa y espera a n'en Lancelot, a n'el seu fidel y benvolgut Lancelot. Son mal ve de que la seva obra, la *Table ronde*, cau enrunada y de que sos cavallers són tots víctimas de la gelosia. Crida a

n'en Merlin, l'amich d'altres temps. Aquest apareix y li diu tristament que l'urch, la gelosia y la voluptuositat han fet mentir las profecias, y que s'ha de resignar:

Tu vas bientôt quitter la terre,
Le glauque murmure de l'eau,
T'environnera de mystère.»

Arthus no té por de la mort, però voldria, abans de morir, saber tota la veritat.

Ginèvre? Lancelot?...

Merlin calla... y desapareix.

Arthus comprèn, y, desesperat, foll de dolor, fuig en busca del que li ha robat la seva estimada Ginèvre. — En el tercer acte, Arthus y Lancelot se fan la guerra. Ginèvre, ab gran ansietat, espera'l resultat d'aquesta. Lancelot fuig, perseguit per Arthus. Ginèvre li demana pera tornar al camp de batalla pera vèncer y córrer, després, aprop d'ella. Ell diu que no, y que no vol que la guerra segueixi entre germans per una causa tant odiosa. Provarà, donchs, d'evitarla. Abandona a Ginèvre, y sol, sens armas, se'n va en busca dels combatents. Ginèvre, al veures sola, s'escanya ab sa propia cabellera.

Lancelot, ferit, diu a n'el rey Arthus que'l mati y que vengi'l seu honor. Aquest li respon: «Creus tu que depèn d'un altre que de mi mateix?». Lancelot mort aconsolat pel rey Arthus. Aquest llensa las sevas armas al mar y desapareix mentres que un chor misteriós el crida:

Pour ton âme trop sublime
Arthus! ô noble victime!
Jouet d'un rêve éternel,
Viens! le monde fut cruel.

La música que per son *Roi Arthus* ha escrit l'autor del *Poème de l'amour et de la mort* es deliciosa. L'escena d'amor entre Lancelot y Ginèvre, els admirables monòlechs d'Arthus del segon y tercer actes y la no menys admirable escena de la mort de Ginèvre, són pàginas difícils de descriure y que posan en lloch ben alt a n'el simpàtich, inspirat y malaguanyat deixeble de César Franck. Y no entraré en més detalls respecte a la música d'en Chausson, perquè, ho confesso, no crech ni creuré may en las descripcions literarias d'una obra musical, sobre tot quan són tant mal fetas com seria forsosament la meva. Me contentaré, donchs, en afegir que'l *Rey Arthus* es una obra verdaderament hermosa y que ha sigut aquí molt y molt ben rebuda.

Al sortir del teatre, després d'aquesta primera representació, las autoritats de Brusselas, los directors del Teatre de la Moneda, MM. Kufferath y Guidé, los representants parisenchs, etc., s'han reunit tots en la *Taverne Royale*, ahont M. Mans ha parlat, pera comensar, en nom de la senyora viuda d'en Chausson — que no podia assistir a la festa per trobarse massa emocionada, — y ha donat las gracias als directors del Teatre de la Moneda y als artistas que tant bé han sabut interpretar l'obra estrenada. M. De Mot, arcalde de Brusselas, ha parlat després pera saludar als estrangers presents y declarar quan gran era la seva satisfacció al veure que, una vegada més, eran els belgas que havian estrenat una obra francesa. Pera acabar, M. Marcel, representant del ministre de Bellas Arts de Fransa, ha pronunciat, ab gran entusiasme, un molt hermós discurs. Evocant els temps aquells en que la molt hospitalaria Bèlgica obría'ls brasses a n'en David, Rude, Víctor Hugo y tants d'altres, ha afegit: «Mais vous n'accueillez pas que les proscrits, messieurs, vous recueillez aussi les méconnus. Les bonnes œuvres que nos théâtres officiels n'ont pas su prendre, vous les avez montées. Après *Salambô*, *Hérodiade*, *Sigurd*, *Gwendoline*, *Fervaal*, etc., voici *Arthus!...*»

Acabaré aquesta ja massa llarga correspondencia aplaudint als Srs. Kufferath y Guidé. Els dos amichs íntims d'en Chausson li havian formalment promés que si arribavan a ser algun dia directors del Teatre de la Moneda estrenarian la seva obra. Han complert la promesa. Quina llàstima que una caiguda de bicicleta — que li causà la mort — hagi privat al pobre autor del *Rey Arthus* de veure la seva obra, de sentirla y d'escriuren d'altres!

He escrit més de lo que'm pensava, y noto ara que l'espay me falta pera parlar dels concerts d'aquí. En parlaré'l mes que ve. — X.

LONDRES. — Durant la temporada de tardor s'ha fet molta música a Londres, més no hi ha hagut cap aconteixement sensacional, encara que s'hagin donat alguns concerts forsa interessants. Pot dirse que la característica d'aquesta campanya ha sigut l'insignificancia numèrica del públich filarmònich. Això's deu en part precisament a la plètora de concerts, però també ho tenim d'atribuir a la gran apatía dels inglesos.

Londres es considerat com un dels principals centres de cultura artística d'Europa, y ha rebut visita de tot lo més granat del món musical. Però'ls escullits són pochs y no podem dir que llur nom sigui legió. Els fidels que concorren als concerts són invariablement els mateixos. (Ara hi ha una gran tendencia a portarhi las partituras de las obras que sobressurten en els programas, y no manca qui ho fassi ab *pose* pedantesca.) Més el gran públich no's mou de casa.

Prou que's va veure aquesta estranya indiferencia en lo festival Richard Strauss, que tingué lloch pel darrer mes de Juny, en quin concert l'autor mateix va dirigir la *Heldenleben*. Aquesta festa fou preludiada per la prempsa ab articles encomiàstichs sobre Strauss y sas obras, firmats per noms prestigiosos, y va atreure a Londres a molts crítichs y músichs d'Inglaterra, del continent y fins d'Amèrica. Donchs, bé: el públich tingué bon compte de no anarhi. Aquest es un cas entre cent.

Ensems que apàtich, el públich es també capritxós, y aixís succeeix que tothom surt de pollaguera pera anar a sentir qualsevol violinista de la primera volada. En l'actualitat els joves virtuosos fan *rage* a Londres, com l'idol-tenor entre nosaltres. També'l públich té grans simpatias per alguns artistas de primer ordre. Més, per què veu ab indiferencia anunciats els noms d'Isaye y Kreisler, de Weintgartner y Strauss?

De lo que queda apuntat se desprèn que'ls resultats pecuniaris són molts cops desastrosos; malgrat aquest *petit* inconvenient, hi ha qui no's desencoratja. Un dels que han donat provas de més valor y perseverancia ha sigut el professor Kruse ab el seu Quartet, que es avuy el millor de Londres. Ha donat sessions molt interessants de música de cambra, y fou especialment atractívola la del 14 de Novembre, degut a la cooperació de la *Société des Instruments Anciens*, composta dels artistas francesos MM. Diemer, Van Waefelghem y Papin, els quals executaren música del segle XVIII per harpsichordi, viola d'*amore* y viola *da gamba*. Excepcionalment aquest concert fou bastant concorregut.

Londres també volgué associarse a las festas del centenari de Berlioz ab un gran concert al Queen's Hall, dirigit per en Weintgartner. La sala era un desert, perquè en aqueixa vila els devots de Berlioz són comptats. Els pochs que hi anaren ne sortiren premiats de la bona obra, perquè en Weintgartner, ab la batuta que ja li coneixem, dirigí, entre altras obras de Berlioz, la *Sinfonia Fantàstica* y el *Carnaval Romà*, donantli tot el colorit pintoresch que constitueix la fisonomia peculiar de la música del gran mestre francès.

En un dels Promenade Concerts va executarse una interessant sinfonia de Gustau Mahler. En Mahler es prou conegut a Alemania, y en Weintgartner, en la seva obra sobre'l desenrotllament de la sinfonia desde Beethoven, ne fa un gran elogi. En aquesta sinfonia l'autor ha volgut descriure las sensacions y els sons de la vida exterior. Els temas són ignocents y sense pretencions. En l'orquestració hi entran dèu trompas, y aquest detall es prou significatiu pera compendre l'intenció del autor de sugerir impressions de naturalesa. Això ho ha lograt en general, però algun cop l'artifici es massa visible.

Las demés obras que han omplert els programas són prou conegudas pera que m'allargui més. Omitiré també'ls noms dels nombrosos virtuosos que hi han pres part, y sols citaré'l nom d'en Sarasate, que, com sempre, ha tingut un gran èxit.

La música coral se troba en un estat deplorable. Ara s'ha format una nova Societat baix la direcció de M. Arthur Fagge, que's dedicarà especialment a l'estudi dels oratoris clàssichs ensems que de las obras dels autors més moderns. Veurem els resultats de tant bellas esperansas. — W.

MADRID. — La vinguda d'en Joaquim Malats ha proporcionat als bons aymants de la música unas quantas horas d'espandiment, forsa d'agrahir al pianista català, ja que tant poch sovintejan en aquesta capital las audicions seriosas. Los dos concerts que ha donat en Malats en el Teatre de la Comedia han sigut acullits ab un interès gran, no quedant una localitat desocupada y figuranthi en la sala lo mellor de Madrid. Lo brillant èxit que obtingué'l primer concert, compost del mateix programa que li valgué a París lo premi Diemer, decidí a n'en Malats a retardar la seva sortida pera ferse sentir de nou ab un programa variat; y a fe que no devia penedirsen, perquè'l públich s'entusiasmà més encara que en la primera tarda, y ovacionà al pianista com sol ferse ab los artistas més celebrats. De las qualitats que distingeixen al nostre paysà, què'n diré, que no ho sabeu mellor que jo? Prou sovint las ha pogudas reconèixer lo públich barceloní. Aquí s'ha portat com un brau, y la crítica en pes li ha dedicat elogis dels que pot ben enorgullirse, més encara si's té present lo record fresch d'en Planté, d'en Risler y de la Carreño. Podem afegir que'l triomf d'en Malats ha sigut complert y dels més llegítims. Tots els catalans se'n poden honorar. Segons me diuen, en Malats tocarà aviat en los concerts Colonne, de París, y en los que dirigeix a Berlin el mestre Weintgartner. Després anirà a Amèrica, passant llarch temps en els Estats Units. Que la *tournée* li siga profitosa en tots conceptes!

En el mateix Teatre de la Comedia's donà a conèixer una nova pianista, la senyoreta Maria Cuéllar, que es molt jove encara y promet anar lluny. Té un mecanisme igual y un frasseig molt distingit. Fou aplaudida en totas las pessas, y singularment en el *Nocturn* y *Vals*, de Chopin, *La Primavera*, de Grieg, en el preciós *Capritxo*, de Malats, y en el difícil *Concert*, de Tschaikowsky. La sala estava brillant, vegentshi lo mellor de la societat madrilenya.

De las representacions del Real poch ne puch dir, perquè cap novetat nos han ofert en lo que va de temporada. Las diferentas obras cantadas baix la direcció del mestre Ferrari no tenian altre atractiu que la presentació d'alguns artistas desconeguts encara del públich madrileny, entre ells a Carelli, que es una bona actriu però regular cantant, y el tenor Bassi, a qui no li faltan qualitats. Entre'ls demés artistas que havian ja cantat abans en el Real, s'hi compta'l baix Perelló, que fa una campanya molt lluhida. L'actual repertori's composa de *La Tosca*, *Aida*, *La Boheme*, *Sanson y Dalila*, *Mefistofele* y *El Trovador*.

A la Zarzuela hem tingut un estreno del mestre Vives, una fantasia còmich-lírica titulada *Patria nueva*, lletra dels senyors Yráyzoz y Merino. L'obra no agradà del tot, ja que pertany al gènero de revistas políticas, passat completament de moda. No obstant, la música's feu aplaudir ab justicia, puix es molt superior al llibre.

Pera acabar, sols me resta fer menció dels nombraments fets en la *Gaceta* pera la provisió de duas càtedras vacants en el Conservatori. Són a nom del

senyor Fontanilla pera la d'Harmonia y de D. Antonio Fernández Bordas pera substituir al insigne Monasterio en la classe superior de violí.—C

PARÍS. — *L'Etranger*, d'en Vincent d'Indy.

Es una tasca ben agradosa inaugurar aquestas crònicas parisencas donant compte de la primera representació de *L'Etranger*, acció musical en dos actes, poema y música d'en Vincent d'Indy, a l'Opera, lo 4 del mes que som.

En d'Indy es prou conegut y estimat a Barcelona com a compositor y director d'orquesta, essent inútil, per lo tant, fer elogi de sa personalitat en aquestas ratllas, que llegiràn los que conservan vivent, ab la fixesa inesborrable de las impressions fortas, el record d'aquells concerts donats al Teatre Líric, en els que baix sa direcció s'executaren soperbament tantas obras, entre las que hi figuravan fragments de *Wallenstein* y de *Fervaal*, de sa composició.

L'acció del nou drama d'en d'Indy es ben simple de forma, però d'un sentiment interior profondament emocionant.

A la vora del mar, en un poblet de pescadors, s'ha establert un home misteriós, un estranger, que ningú coneix ni sap d'ahont es vingut. Es un ser estrany pels que'l voltan, superior a n'ells. La seva vida es de sacrifici, d'amor, de caritat, però es incompresa per la mesquina gent que'l volta, plena d'enveja y supersticiós temor. Tothom s'aparta del estranger; la quitxalla'l persegueix ab crits de mofa.

Comensa l'acció dramàtica ab el retorn dels pescadors, abatuts, sombrius: la pesca ha sigut dolenta y la miseria'ls espera: sols l'estranger s'ha vist favorescut per la sort. Las sevas pescas són sempre abundosas. D'aquí ve l'odi que desperta, odi ben inmotivat, ja que'l producte de son treball es repartit entre'ls desgraciats que l'envoltan; però aquests el consideran com una mena de bruixot que'ls porta la desgracia ab l'estranya esmeragda que brilla en son capell. Solament una noya, Vita, la promesa d'André, empleat de la Duana, parla alguna volta ab l'estranger, atreta per sa actitut noble y melangiosa.

Quan se troba davant d'ell, Vita se sent torbada d'una manera estranya. Li parla dels seus somnis contemplant la mar, y de la simpatia que va sentir per ell la primera vegada que'l va veure. Conmogut l'estranger per las confidencias de Vita, s'abandona a parlarli dels sentiments de son cor, del sofriment que li causa'l veures incomprès y odiat de tothom, de tothom menos d'ella, que l'ha mirat pietosament, que l'ha compadit ab afecte, y això ell ho servarà gravat en el cor. Vita se sent plena de torbació; las espurnas del foch que s'amaga sota l'exterior de bondat serena del estranger l'ha corpresa, y ella voldria saberne l'essencia d'aquest foch. Dirigeix ansiosas preguntas al estranger, a qui diu que hi confia com en un pare. Aquestas paraulas calman a l'estranger, qui's posa a parlar a Vita del seu promès, d'André. Mes ella no's pot contenir, y la confessió de son amor per l'home desconegut s'escapa de sos llavis. Aquest li respon que la joventut ha estat creada pera la joventut, y que l'amor que sent per ell es un somni. Allavors Vita, plena de despit, se posa a parlarli d'André, al que diu que estima perquè es jove y hermós. A l'idea de que Vita està enamorada d'André, l'estranger ja no té forsa pera seguir amagant la passió ardenta que'l consum, y diu a Vita que l'estima.

Arriba André cantant una alegre cansó y portant detingut un pobre contrabandista. L'estranger li prega que desliuri al pres; que tingui pietat dels fills del pobre home, que's moriràn de fam, y acaba per oferirli la part que li correspon de la presa efectuada. André no l'escolta y s'endú apart a Vita, a la que's posa a festejar, parlantli de son proper casament. Ella li respon fredament, contemplant tota somniosa com s'allunya l'estranger.

Haventse oposat Vita a que's publiquessin las amonestacions de son casament, la seva mare la renya, fortament contrariada per l'inexplicable tossuderia de sa filla. Aquesta's queda sola contemplant la mar ab trista melangia. Arriba l'estranger, qui demana perdó a Vita per la confessió de son amor que li feu el dia abans y li anuncia que se'n va pera no tornar més. Vita, desesperada, li pregunta per què l'abandona, per què la deixa, ell sempre tant ple de pietat y amor pels que'l voltan, sempre amatent a fer bé a tothom ¿Per què li imposa tant horrible sofriment? L'estranger diu que'l seu destí li ordena'l crudel sacrifici y's despedeix de Vita fondament conmogut. Li entrega l'esmeragda misteriosa que brilla en son capell, y li diu que possehint aquella pedra, una voluntat recta y pura pot imposarse als vents y a las onas. «Prenla, —li diu; —jo ja no'n so digne: jo he torbat la teva ànima jova y la passió ha triomfat de ma voluntat; he comès l'injusticia y he desmerescut.» Vita, desconsolada, li prega que's quedi: sens ell no podria viure. L'estranger s'allunya lentament y Vita's queda aclaparada per la desesperació. Més de sobte's gira vers el mar sombriu, y ab terrible exaltació llensa'l jurament de no pertenèixer a altre home que a l'estranger, y pera sagellar son jurament llensa a l'aigua la pedra misteriosa que aquell li acaba d'entregar.

Tota la gent del poble ha anat acudint vora la mar, contemplant ab esferehiment la tempesta que ha esclatat furiosa. Las onadas s'abraonan a la platja, com si volguessin engolir la terra que las empresona. Allà lluny, una barca pescadora que s'ha atrevit a afrontar lo mal temps, lluyta sense esperansa de salvació. Portarli socors es impossible. La consternació aclapara a tothom. André, el promès de Vita, es l'únich que s'ho mira impassible; y, sense inquietarse per la sort dels infelissos que la mar va a sepultar, s'acosta a sa promesa, a demanarli per què s'ha oposat a que's publiquessin las amonestacions de son casament, fentli entrega d'un collar d'argent que li ha portat desitjós d'afalagarla y lograr que s'esvaneixi l'inexplicable fredor que Vita li demos-

tra. Aquesta, plena de desdeny, li refusa l'obsequi y acaba rompent son prometatge ab André.

La tempesta segueix y la mar no's calma. Si no se'ls porta socors, els homes de la barca estàn perduts. Mes de sobte se sent la veu del estranger que tranquilament crida: - Armeu la llanxa! — La gent del poble, sorpresa y admirada, se resisteix a obeir l'heroica ordre. — Armeu la llanxa! — torna a cridar l'estranger, mentres se disposa a embarcarse sense fer cas dels prechs y advertencias que li fan pera que desisteixi de sa follía. Res pot ferlo desistir, y encara que ningú està disposat a acompanyarlo, ell hi anirà tot sol. El moment del embarch arriba, y una noya s'obra pas entre la gent, fins a caure en brassos del estranger. Es Vita, que ve a cumplir lo seu juramento. Si l'estranger mor, ella ha de morir ab ell. S'estrenyen apassionadament y saltan dins de la barca. Aquesta ja s'allunya. Els ulls de tothom la segueixen ab ansietat entre las onas que la saccejan furiosament. L'esperansa, sempre viventa, fa creure un moment que la llanxa arribarà a terme. Una onada enorme's redressa y, enfonsant la feble llanxa, inonda la costa. Regna per un instant un silenci pahorós, y després un vell mariner que enfilat al pal de senyals seguia ab la vista la terrible lluyta, se treu la gorra y entona'l *De Profundis*.

Tal com diu un dels crítichs de l'obra d'en Vincent d'Indy, aquesta es a la vegada realista, simbòlica y mística. Es realista pel lloch ahont se desenrotlla l'acció, y per la qualitat contemporània dels personatges. Es simbòlica, perquè aquests personatges, que baix un aspecte exterior del més modern naturalisme enclouen la representació de tipos generals, condensan en ells l'humanitat dolorosa. Y, finalment, es mística a causa del ambent especial en que la trama's desenrotlla, y del color quasi religiós que li dona l'influencia del talisman portat per l'estranger, l'esmeragda misteriosa arrancada de la nau que conduhí a Provença Llatzer el resucitat. La pedra màgica representa'l símbol cristià que traduheixen aquestes divinas paraulas: «Estimeuvos els uns als altres y pau en la terra als homes de bona voluntat.»

Aixís s'expressa'l crítich abans dit, ab una veritat indiscutible.

En la pròxima correspondencia parlarem de la música del drama d'en d'Indy.

CONCERTS

En commemoració del centenari de Berlioz, las més importants entitats musicals de París, desitjosas d'honrar la memoria del gran mestre, han donat en sos programas lloch preferent y quasi exclusiu a las sevas obras.

Darrerament, al Conservatori, execució complerta de *Roméo et Juliette*, obra executada per primera volta en aquesta mateixa sala, baix la direcció de son autor, en l'any 1839. Quin goig pera Berlioz si hagués pogut sentirla ara! La maravellosa orquesta del Conservatori, fermament guiada per M. Martí, feu ressortir ab amorosa devoció totas las bellesas de l'obra immortal. L'esplèndida introducció, la deploració punyenta de la tristesa de Romeo, l'apassionada escena d'amor, lo *scherzo* de la reyna Mab, fragment d'una delicadesa que encanta, foren executats d'una manera insuperable. Quin sentiment de dolor s'exhala de l'escena del enterrament de Julieta! L'invocació de Romeo al peu de la tomba de sa estimada y la mort dels dos enamorats, d'un naturalisme, aquesta última, que'n moments arriba fins a l'exageració, produeixen una impressió fondíssima, una impressió obsessionant, esgarrifosa. Y ve'l final, desenrotllantse majestuós, ab una amplitut de sonoritat grandiosa, digne coronament de l'obra.

L'obertura de *Rob Roy*, obra de jovenesa de Berlioz, figurava al cap del programa. La frescor dels motius, el treball orquestal, tot pressagiava en aquesta obra lo que'l talent assahonat, el geni de son autor arribaria a produir.

Al Teatre del Chatelet, ahont dona sos concerts en Colonne, s'han donat duas audicions de la *Damnació de Faust* els diumenges 6 y 13 de Desembre, a las que corresponen els números 141 y 142 de las que de dita obra ha donat el mestre Colonne. Aquestas xifras donan la mida de lo que dit mestre ha fet pera la vulgarisació de las composicions d'en Berlioz, ab una constancia infatigable y una fe ben arrelada, enfront d'un públich no pas del tot ben disposat al principi, però que avuy s'humilía y admira sense reserva la gran obra del compositor francès.

De la *Damnació de Faust*, ¿que'n diré que'ls llegidors ja no sàpigan, y més acabantse d'executar al Teatre del Liceu de Barcelona, com he llegit? Si bé aquesta execució escènica de l'obra de Berlioz no està pas d'acord ab l'intenció d'ell al escriurela pera concert solament, y estich aixís mateix convensut de que al esser portada al teatre hi perd més que no hi guanya, ja que no ha estat pensada ab aquest fi, n'hi ha prou pera que, deixant apart lo convencional d'aquest arreglo, puga'l públich assaborir las bellesas de la *Damnació*.

En Chevillard també hi ha portat sa branca de llor a la corona ab que'ls músichs de Fransa han honrat la memoria de Berlioz. La tercera y quarta part de *Romeo y Julieta* figuravan en el programa d'un dels darrers concerts, al costat de la *Sinfonia inacabada* de Schubert, aquella sinfonia suaument melangiosa, de factura simple y clara y d'istil tant personal en sas frescas melodias. També figurava en el programa la sinfonia en *do menor* de Beethoven. Bona companyia pera Berlioz, el més apassionat admirador del mestre de Bonn. Prengué part en aquest concert M. Frölich, cantant el monòlech d'Hans Sachs d'*Els Mestres Cantors* y un aria de *Paulus*, de Mendelssohn.

Ab especial satisfacció parlaré del concert de la

«Nouvelle Société Philarmonique» del 8 de Desembre. Y dich que'n parlaré ab satisfacció perquè en ell se feren sentir dos catalans, dos fills de ma estimada terra, en Pau Casals y na Maria Gay, junt ab el pianista Busoni. El concert fou un succés esplèndit pera tots tres artistas. En Casals *dihent* ab el violoncel de la manera insuperable que sap ferho, fou objecte d'una gran ovació. Na Maria Gay, acompanyada d'en Casella, cantà exquisidament melodias de Carissimi, Caldara, Lazzari y Vincent d'Indy.

En Ferruccio Busoni es un virtuós extraordinari, al ensems que un artista de sentiment personalíssim. Sa manera d'interpretar las obras pianísticas sorprèn y fins a voltas fa dubtar de la justesa. Emperò, com ja he dit abans, es un artista, sempre sincer, deixantse guiar per sa manera de sentir. Va executar el *Preludi, Choral y Fuga* de César Franck, sis estudis de Chopin y tres estudis de Liszt.

A la «Schola Cantorum», Mlle. Blanche Selva ha comensat ja la titànica empresa de donar a conèixer en una serie de sessions l'obra complerta de piano de J. S. Bach. A judicar per las primeras de ditas sessions, no cal dubtar de que Mlle. Selva portarà sa tasca a terme, fentse mereixedora de l'admiració y aplaudiment de tot artista d'ànima.

Una noticia que sens dubte serà de doldre per tots els que això llegeixin es la malaltía de M. Charles Bordes, el director dels «Chanteurs de Saint Gervais», que tants aplaudiments meresqueren del públich de Barcelona en sa darrera excursió. Un fort atach de dolor ha tingut paralisat per espay d'una pila de dias a n'en Bordes, fent temer que l'impossibilités pera sempre de seguir sa gran obra de propaganda del art musical religiós. Sortosament, sembla que la gravetat del mal ha minvat forsa, esperantse que per la primavera vinenta en Bordes podrà rependre sas tascas. — P. P. F.

NOTAS BIBLIOGRAFICAS

Felipe Pedrell.—**La Celestina**, *tragicomedia lírica de Calisto y Melibea, en cuatro actos. Reducción completa para canto y piano.—Letra castellana con traducción francesa é italiana.—Sindicato Musical Barcelonés «Dotésio», Puerta del Angel, 1 y 3.*

L'anunci d'una obra nova del mestre Pedrell nos alegra a tots los que'l venerem y estimem y a tothom que estima ab sinceritat la nostra música, y fins a aquells de paisos estranys que estàn alerta de tot lo que surt nou y que diu cosa nova. Y lo admirable es que aquesta cosa nova en el mestre Pedrell té germen vell, oblidat avuy, y que'l mestre s'ho assimila ab sustancia propia y en fa art novissim y inspirat.

Confessem que encara no havem pas tingut temps d'estudiar la nova y important obra del autor de *Los Pirineus;* però llegintla, encara que de passada, havem pogut ja observar y saborejar aquesta cosa vella y nova en molts indrets de la partició que s'identifica estretament ab l'esperit del poema, una de las obras capdalts de la literatura clàssica castellana.

En un dels números pròxims estudiarem detingudament obra tant important.

L'edició es magnífica, per lo que honra als editors.

Lamote de Grignon.—**La Nit de Nadal.**—*Poema sinfónich. Reducció pera cant y piano. Text català y castellà.—Vidal, Llimona y Boceta. Barcelona.*

Es una hermosa edició que agrahiràn los aymants de la música de nostra terra. No havem de fer ara la crítica d'aquesta notable obra, que tant bon y merescut èxit tingué quan s'estrenà en lo concert donat per l'Associació Musical de Barcelona en lo teatre de Novetats lo dia 26 d'Octubre de 1902, cantant la part choral l'Orfeó Català. *La Nit de Nadal* es una obra sòlida y inspirada, y la melodia, de sentit popular catalanesch, li dona fesomia catalana. En ella hi sovintejan los episodis en forma de cançó, com són *Lo cant del Angel, La cansó de Maria, La cansó dels rossinyols,* de las que creyem que'ls cantayres de saló de bon gust se las apropiaràn y las preferiràn a las cursilerias macarrónicas que encara corran y massa.

La reducció de piano es feta pel mateix autor, y no cal dir que es bona.

Valeri Serra y Boldú.—**Culte popular a la Mare de Déu.**—*Lleyda: Imprenta Mariana.*

Es un recull ben hermós de las cansons, oracions, tradicions, roudallas y aforismes que'l poble català ha dedicat a la Verge Maria. Lo que hi ha més en aquest llibre són cansons populars, no contentantse en Serra de publicar las aplegades per ell mateix en el pla d'Urgell, sinó que també hi ha afegit las publicadas en col·leccions anteriors, essent l'idea del autor donar una bella mostra de la devoció del poble català a la Mare de Déu. De las inèditas n'hi han de ben hermosas. De las *Cansons de pandero* nosaltres no recordem haverne vist de publicadas, y a fe que per la mostra que'n dona en Valeri y per lo que diu de las que no publica per no entrar dintre l'objecte del llibre, se veu que es una florida espléndida. Pera donar mostra del genre, aquí'n va una:

A la cara porta'l sol
la majorala fadrina,
a la cara porta 'l sol,
a lo front l'estel del dia.
A la cara porta'l sol,
als brassos porta un Roser,
a cada dit de la mà
porta un clavell verdader.

Mes, per què en Valeri Serra, que es un notable folk-lorista, no publica las tonadas d'aquest bé de Déu de cansons? Una cansó sense tonada es una flor sense flayre, ún cos sense ànima. Quina llàstima!

Esteve Suñol.—**Llibre de Memories.**—*Barcelona: Llibreria de Francesch Puig.*

Nó'ns toca a nosaltres jutjar de la totalitat del llibre, compost de *notas*, com diu l'autor, las més variadas, los assumptes més oposats; però com que las notas musicals hi tenen certa preferencia, per això donem noticia del llibre. Hi ha vuyt impressions d'escenas de relleu de la Tetralogia de Wagner, totas ellas ben hermosas; en Suñol n'ha agafat l'alta poesia d'aquells maravellosos quadros, ha sentit la fusió wagneriana d'aquella abrassada de las arts totas y ha sabut transportar al llenguatge escrit sa impressió sincera, que s'encomana afectuosament al lector.

Las duas notas dedicadas a *La missa del Papa Marcel* y a *La Novena Sinfonia* són importants y entran més dintre'l camp de la crítica musical: ab un criteri sà y ab bona informació conta las bellesas y l'historia d'aquestas duas obras colossals, sempre ab aquell llenguatge fàcil y agradable y entusiasta que fa que convenci.

Mathis Lussy.—**L'Anacrouse dans la musique moderne.**—*Paris, Fisbacher.*

Aquest nou llibre del autor del *Traité de l'expression musical* farà un gran bé al art de l'execució musical. L'anacrusa es la nota o notas que precedeixen el primer temps fort d'un grupo-ritme. Aquests sons inicials, mal compresos que siguin, mal interpretats, destrueixen el ritme o'l desfiguran y la frase sencera queda ab el sentit obscur. ¡Quantas interpretacions desgraciadas a causa d'aquesta incomprensió! En Lussy analisa una vintena d'anacrusas de carácter diferent ab una gran lògica de rahonament, tot il·lustrat ab exemples pràctichs, y sas apreciacions resultan confirmadas per las interpretacions genials dels grans mestres; y dona goig trobar l'explicació racional de lo que endavina'l geni.

L'anacrusa no's presenta sempre clara: moltas vegadas se necessita bon discerniment pera no confóndrela ab el final d'un ritme femení y fins ab el primer accent fort d'un ritme: per això en Lussy dona reglas justas y excel·lents que aclareixen los duptes y fan descobrir moltas vegadas el fals compàs en que està escrita la frase musical. Això del fals compàs es un mal molt corrent, per desgracia, y fins en las obras dels grans mestres en trobem exemples, com ho demostra evidentment l'autor del llibre, en quinas últimas pàginas hi ha un opúscol que tracta d'aquest important assumpte, titolat *Concordancia entre'l compàs y el ritme*, a quin opúscol dona tanta importancia son autor que dona permís y desitja siga reproduhit, traduhit y escampat pera bé de la ciencia y art musical. Es per això que nosaltres, creyent fer un gran bé y aprofitant els bons desitjos del il·lustre Lussy, publicarem en aquesta revista una traducció d'aquest utilíssim estudi que corona dignament el bon llibre que es objecte d'aquestas ratllas.—Ll. M.

CATALUNYA

Barcelona

Las únicas novetats donadas en el Teatre del Liceu durant la present temporada foren *La Damnació de Faust*, poema sinfónich de Berlioz, adaptada a l'escena per M. Gounsbourg; *Acté*, del mestre català en Joan Manen, y *Lorenza*, d'en Mascheroni, actual director d'aquell coliseu.

Respecte *Acté*, res tenim d'afegir a lo suscrit pel senyor L. de G. en altre lloch d'aquest número. Sols haurem de lamentar l'indiferencia d'una grossa part del públich envers l'obra d'un compatriota nostre, per quin sol concepte, si altres mérits no tingués, devia haver despertat més interés y entusiasme. A la fredor aquesta's deu sens dubte el motiu d'haverse retirat *Acté* de l'escena després de la tercera representació.

L'obra d'en Berlioz ha sigut més afortunada, ja que, mercès al decorat y vestuari ab que s'ha presentat, el públich profà s'hi ha entretingut, logrant aixís un bon nombre de representacions.

Sobre l'oportunitat d'adaptar a l'escena l'hermosa obra d'en Berlioz, bé prou admirada en els concerts, molt hi hauria que dir en pro y en contra; perquè si bé ab la forma teatral s'afavoreix la popularitat de l'obra, també havem de confessar que la perjudica en sa essencia, restantli bastantas qualitats de las moltas que en sa forma primitiva se perce-

beixen executadas en el concert, ja per la disposició de las massas, ja per l'atenció més concentrada de l'auditori. Ademés, en una obra teatral es el principal element l'*acció*, y en la *Damnació de Faust* hi està ausent per complert, ja que la serie de quadros, extrets la major part del poema de Goethe, no pot donar una idea complerta del drama que enclou. Més, ja hem dit que, degut a la bona presentació escènica, el públich ha rebut l'obra ab agrado, y aixís ha pogut en successivas audicions familiarisarse ab la música d'en Berlioz y apreciar en un tot els números més importants del poema.

La *Lorenza*, falsament titolada *drama lirich*, puix entra de ple en el género cultivat pels *operistas* de l'escola italiana, ha sigut ben rebuda pel públich del Liceu, que l'escoltà ab marcada benevolensa y aplaudí ab justicia'l meritissim treball dels artistas encarregats de sa execució, especialment a la senyoreta Berlendi, que's pot dir que'n fa una creació.

Lorenza perteneix, com havem dit, a l'escola italiana, componentse d'un seguit de melodias, pocas vegadas d'acort ab la situació, ab efectismes d'un gust un xich duptós y buscant l'aplaudiment ab *pinyols* d'aquells que encara, per desgracia, entusiasman al públich d'òpera.

L'orquestació es agradable, sense esser interessant.

En quant a l'execució de las demés obras de repertori, res hi ha hagut de notable. Algunas, més sortosas que altres, s'han sostingut en el cartell, mercès al desempenyo més encertat d'algun dels primers artistas. Sols nos toca fer especial menció de las darreras audicions de *Lohengrin*, ahont el tenor senyor Viñas, atenent indicacions molt justas de l'Associació Wagneriana, ha fet sentir en llengua catalana la relació de Sant Graal en el quart acte. Això sí, segons resavan els cartells, lo senyor Viñas ho devia cantar totas las nits si li demanavan la repetició de dit fragment. Era un delicte ferho la primera vegada? Per cert que'l referit tenor s'hi ha guanyat ab dita execució una de las més grossas ovacions que hagi rebut cap artista en aquella casa. Heus-aquí la traducció d'aquell fragment, deguda al senyor Viura:

«Al lluny del lluny, hont may anar podriau,
hi ha un gran castell y es Montsalvat son nom;
un temple august dintre'l castell veuriau
com may altre semblant vegé cap hom.

Guarda una copa que de gracia es plena,
servada com tresor el més preuat;
tresor que un jorn als homes purs de mena
pel sacre estol dels àngels fou baixat.

Cada any del cel devalla una coloma
per fer la seva gracia més potent;
això es el Gral; de pura fe ab l'aroma
l'esperit cobreix del cavaller servent.

Aquell qui'l Gral destina per servirlo,
armat es d'ell ab tal poder sobrehumà
que may las arts del mal podràn ferirlo,
donchs sols ab l'esguart tot mal desfer podrà.

Qui pel Sant Gral es dut a llunya empresa
a batres defensant virtut y dret,
no perdrà sa divina fortalesa
mentres sabut no siga el seu secret.

Del Gral la gracia enclou tant gran misteri,
que may pot descobrir l'esguart profà;
de son servent el nom ningú l'esperi;
si us diu qui es, deu entornàrsen ja.

Ohiu al qu'ara aquí resposta us dona:
del Gral ja'l missatger coneix tothom;
mon pare Parsifal du'n la corona,
servent jo'n soch y es Lohengrin mon nom».

Foment Autonomista Català.—En aquesta Associació s'han donat varias vetlladas musicals, en las quals hem vist figurarhi bonas mostras de la música popular y també altras dels mestres de la terra. En las duas darreras d'aquellas vetlladas hi prengueren part, entre altres artistas, na Emerenciana Wehrle, professora de l'Orfeó Català, ab las sevas deixeblas senyoretas Pomar y Portella, y el jove pianista Franch Marshall. La senyora Wehrle cantà *Mariagneta* y *Sospirs*, d'en Garcia Robles—duas melodias impregnadas d'aquell sentiment fondo ben propi de son autor—y *De las patrias que hi ha al món* y la *Cansó montanyenca*, d'en Millet.

Diferentas cansons populars foren cantadas per la senyoreta Pomar, que las hi prestà singular encis, y las originals d'en Clavé y de la senyora Narcisa Freixas foren molt ben interpretadas per la senyoreta Portella. La major part d'aquestas composicions tingueren de repetirse pera complaure'ls desitjos de la nombrosa concurrencia.

El senyor Marshall, que comensa a ferse un bon nom entre'ls pianistas catalans, tocà ab perfecte mecanisme y correcte istil diferentas obras de Chopin y de Liszt, totas ellas suficients pera acreditar la superioritat y el bon gust del concertista.

Orfeó de Sans.—Tot just en sos comensaments, heus-aquí una nova entitat que a ben segur ha de recullir molts llorers, ajudant a enaltir lo nostre art. Dirigit pel mestre Estanislau Mateu ha donat darrerament alguns concerts, havent sigut molt aplaudit en tots els llochs. El que donà a l'Ateneu Barcelonés el dia 21 Novembre meresqué felicitacions encoratjadoras de part de forsas intel·ligents, ja per

lo selecte del programa, ja per la perfecció ab que foren cantadas la majoria de las composicions. La delicadesa ab que matisa'l novell *Orfeó* y la justesa que logra en sos conjunts parlan molt bé en favor del seu mestre director y de la bona disciplina que regna en las diferentas seccions del chor. Vegis a continuació lo triat programa de dit concert.

Per las seccions de senyoretas y noys: *Pels camps,* Mendelssohn; *Lo rossinyol* (cansó popular), Morera; *Lo fill de l'aygua,* Schumann; *Sant Ramon* (popular), Morera; *La Nit* (arreglo pera las tres seccions, per E. Mateu), Laporta; *La filadora* (popular), Lapeyra; *L'estudiant de Vich* (popular), Mateu.—Per la secció de senyoretas: *L'angel de la sòn,* Lamote de Grignon; *La filla de Maria,* Nicolau.—Per las tres seccions: *Lo petit aucell,* Mendelssohn; *La pastorela* (popular), Vives; *Serenata,* Otto.

Els solos foren cantats per la professora de l'*Orfeó,* senyoreta Matilde Figueras, y pel senyor Aleu, y l'acompanyament al piano y al armonium de las pessas que ho requerian estigué a càrrech de la professora auxiliar senyoreta Jacinta Torras.

Aplech Catalanista. — Las duas sessions de música que organisà'l mes passat l'*Aplech Catalanista* sigueren acullidas ab molt agrado pels socis que hi assistiren. L'*Escola-Jordiana-Orfeó Canigó* hi donà a conèixer las mellors obras del seu repertori, entre ellas *Montanyas del Canigó* y *El Pardal,* de Mas y Serracant, *L'Emigrant,* de Vives, *Idili,* de Grieg, *La Verema,* de Lassus, y altres de Schumann, Wagner, Lamote, Mendelssohn, Morera y Piqué, obtenint forsas aplaudiments que'ls obligaren a repetir los mellors números del programa. També fou molt aplaudit el jove pianista en Ferràn Via en la segona vetllada, hont hi executà un selecte programa compost de diferentas obras de Beethoven, Mendelssohn, Paderewski, Chopin, Grieg y Schumann. Pera correspondre als desitjos de la concurrencia que l'escoltava, al final de la sessió hi afegí altras duas composicions dels autors Granados y Rimsky Korsakoff.

Capella de Música de Sant Felip Neri.—Aquesta Capella de Música, dirigida pel Mtre. Millet, cantà'l dia 8 del mes passat, festa de la Puríssima Concepció, la missa de Victoria *O quam gloriosum est regnum,* l'*Ave Maria* del mateix Victoria y la *Pregaria a Maria* del Mtre. Millet, en la funció religiosa que ab motiu de la festivitat celebraren els RR. PP. Felipons en sa iglesia de Gracia.

La mateixa missa fou cantada per aquesta Capella de Música'l dia 20 del mateix mes ab motiu de la funció religiosa que la Joventut Catòlica celebrà en l'iglesia de Jesús (Gracia), cantantse ademés, durant l'ofertori, l'*Ave Verum* de Mozart, y després del darrer Evangeli la *Pregaria a Maria.*

Girona. — En el local del *Orfeó Catalunya* s'hi donà'l dia 8 de Desembre, festa de l'Immaculada Concepció, un concert extraordinari, en lo qual hi prengueren part molt principal los joves artistas Isidre y Tomàs Mollera, distingits concertistas de violí y piano. Tant en la *Sonata* de Grieg com en la *Romança* de Svendsen, se feren aplaudir ab justicia per l'auditori, qui regonegué en ells qualitats excepcionals pera'l cultiu de l'art a que's dedican. L'*Orfeó Catalunya* alternà ab els germans Mollera, fent sentir las composicions més notables del seu repertori.

Olot. — La secció choral del Centre de Catòlichs, composta d'una cinquantena d'individuos y que ha pres ja'l nom d'*Orfeó Olotí,* se presentà per primera vegada en públich. Cantà ab molt acert diferentas pessas, essent digne de menció *La Pastorela,* y *Negra Sombra,* de Montes, que tingueren de repetirse. Tant els coristas com son infadigable director Sr. Corriols, reberen bon nombre de felicitacions.

El novell *Orfeó* té en projecte celebrar aviat un concert, que dedicará als seus socis protectors.

Palma de Mallorca. — Ab molta satisfacció y gran content hem rebut la noticia d'haver sigut nomenat mestre director de la Capella de música de la Catedral lo Rvnt. D. Antoni Joseph Pont, Pbre., qui fins ara ho havia sigut de la Capella de Manacor. De tothom són coneguts els treballs que allí realisà en defensa y propaganda de la bona causa, donant a conèixer un crescut nombre d'obras religiosas dels autors clàssichs: dels Victoria, Palestrina, Morales y Josquin des Pres. Molta es la feyna que li espera en lo seu nou càrrech, perquè la rutina imperant havia malmès per complert en aquella santa casa las bonas tradicions del cant pla y del cant polifònich; més coneixent de sobras lo talent y la perseverancia de Mossèn Pont, estem segurs de que será aviat un fet la complerta reforma d'aquella Capella. Per de prompte'l nou mestre té ideat ja'l plan de repertori que pensa posar per la Quaresma y Setmana Santa vinentas, lo qual farem públich en lo número pròxim de Febrer.

Sant Feliu de Guíxols.—Ha sigut molt celebrat en aquesta població'l concert que donà l'*Orfeó Llevanti* en vigilias de l'excursió a La Bisbal y Palafrugell, pera donar a conèixer las obras ab quinas

ha enriquit darrerament el seu repertori. Eran aquestas: *Brindis del Rhin*, Mendelssohn; *Mar endins*, Chaminade; *La Pastoreta*, Vives; *Pregaria a la Verge de Montserrat*, Francisco Puig, director de l'*Orfeó*; *Jo tinch un soldat*, del mateix, sobre lletra d'Apeles Mestres. Completavan lo programa altres composicions originals dels mestres Mas y Serracant, Borràs, Grieg, Schumann, Vives, Lamote, C. Franck y F. Puig, prou aplaudidas en sessions anteriors. Els solos d'algunas d'aquestas pessas foren cantats per las senyoretas Blanch, Cuadrado, Roselló y Olivé. Las tres seccions de senyoretas, homes y noys de l'*Orfeó Llevantí* forman un conjunt de 120 coristas.

Tarrassa. — El dia 26 del passat mes se donà en el Teatre Principal un concert a càrrech del *Chor de l'Agrupació Regionalista de Tarrassa*, que obtingué un èxit complert. La composició del programa predisposava ja al aplaudiment per l'importancia y la novetat de las obras contingudas. D'aquestas se n'estrenaren set, quins títols y noms d'autors donem a continuació: *Cansó dels joves*, Morera; *La mal casada*, cansó popular armonisada, Llongueras; *La nina encantada* y *La Porqueirola*, cansons populars armonisadas, Morera; *L'amor ha pres ma vida*, madrigal, Palestrina; *Cansó de noys* (popular), Llongueras; *El noy de la mare* (popular), Morera; y *La Verge bressant*, C. Franck. Lo restant del programa portava las renomenadas firmas de Bach, Viadana, R. de Lassus y Mendelssohn. Totas las pessas foren aplaudidas y algunas tingueren de repetirse. Com es de suposar, els majors elogis anavan dirigits al mestre en Joan Llongueras, qui ab sa constancia y son estudi ha lograt que'l referit chor de l'Agrupació figurés entre'ls més notables de Catalunya.

NOVAS

«Terra Baixa».—Lo magnífich drama *Terra Baixa*, del nostre poeta l'Angel Guimerà, ha sigut posat en música per dos compositors extrangers dels de més valua: l'Eugeni d'Albert, quina obra acaba d'obtenir un èxit innegable en lo Landes Theater, de Praga, y Ferran Leborne, de París. L'obra d'aquest darrer s'ha de estrenar en l'Opera Còmica d'aquella capital durant la primavera vinenta, y per audicions particulars que d'ella ha donat son autor se creu que ha d'obtenir un excel·lent acullida.

Tornant a l'obra d'en d'Albert, tots els crítichs alemanys que han tingut ocasió de sentirla confessan la superioritat del llibre sobre'ls que avuy s'estilan, perjudicant fins a cert punt l'obra del músich, ja que aquest enclou son ideal en que la música se subjecti del tot a l'acció, fent sentir en primer lloch l'argument del drama. En això concorda ab en Gluck, en Wagner y ab tots els verdaders dramaturchs, però se n'aparta, com diu un crítich, fent de l'acció un factor més independent, concedint a la música un paper més modest que aquells mestres. Sols en alguns punts, continua el mateix crítich, sobressortints aislats, es a dir, no més que en escassas intermediacions, entra la música de ple, fent lo primer paper, mentres que en tots los demés sols fa de fondo del quadro.

Dintre d'aquest modo de fer, en d'Albert ha demostrat novament ser un mestre. Entre las mellors pàginas de la partitura cal mencionar las més sensacionals del drama, un apassionat duo d'amor, lo ball popular y la llegenda de Nuri.

Solemnes festas a Roma en commemoració de XIIIe centenari de la mort de Sant Gregori Magne. — Baix la presidencia honoraria del Eminentíssim Cardenal Pietro Respighi, Vicari general del Sant Pare, s'ha constituit a Roma'l Comitè pera las festas que per iniciativa del Circol de Sant Pere se celebraràn en la capital del món catòlich ab l'objecte a dalt expressat. El dos períodes principals de ditas festas seràn el 12 de Mars prop-vinent y la setmana després de Pasqua (del 7 al 13 d'Abril), y consistiràn en conferencias cientifich-litúrgicas y d'art sacre, y execucions de cant gregorià per grans massas.

«ORFEÓ CATALÀ»

SECCIÓ OFICIAL

Ha quedat acordada la celebració de la Junta General ordinaria pera'l dia 25 del corrent, pera la provisió de càrrechs en la Directiva, aprovació de comptes y demés assumptes reglamentaris. Se convocarà oportunament a domicili als senyors sòcis.

—

Es probable que dintre del present mes l'Orfeó dongui un concert públich de pago en un dels teatres de nostra ciutat a fi de donar a conèixer las composicions darrerament estrenadas en els concerts dedicats als senyors socis protectors.

Tip. «L'Avenç», Ronda de l'Universitat, 20, Barcelona